

ANDREI POPETE-PĂTRAȘCU

GHEORGHE NICHIFOR

(coordonatori)

Memoria Holocaustului

Lector de carte: prof. Cornel Șomâcu

Lucrare apărută sub egida:

Societății de Științe Istorice din România – Filiala Gorj

cu sprijinul:

Asociației Elevilor și Părinților

Colegiului Național „Ecaterina Teodoroiu” Târgu-Jiu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Memoria Holocaustului / coord.:

Andrei Popete-Pătrașcu; Gheorghe Nichifor
Craiova, Editura Arves, 2010

ISBN: 978-605-518-140-3

ANDREI POPETE-PĂTRAȘCU
GHEORGHE NICHIFOR
(coordonatori)

Memoria Holocaustului

LUCRĂRILE SESIUNII DE COMUNICĂRI
ZIUA HOLOCAUSTULUI - 9 OCTOMBRIE

COLEGIUL NAȚIONAL
„ECATERINA TEODOROIU” TÂRGU-JIU

Editura Arves
Craiova, 2010

Argument: Holocaustul între istorie și asumare

Holocaustul reprezintă un eveniment unic în istoria umanității, care a subminat valorile și credințele fundamentale ale civilizației noastre și a ridicat noi întrebări la adresa societății. A fost mult timp un subiect tabu, despre care nu s-a discutat în mod deschis, dar asupra căruia în ultimii ani tot mai mulți istorici și cercetători și-au îndreptat atenția. Astăzi, mai mult ca oricând, abordarea tematicii Holocaustului reclamă imperios lecția asumării istoriei de către tânăra generație.

Prin demersul nostru, de a organiza o activitate de comemorare a victimelor Holocaustului, în cadrul Colegiului Național „Ecaterina Teodorescu” din Târgu-Jiu, am avut în vedere, înainte de toate, o dezbatere teoretică cu privire la ideologiile care au susținut această manifestare rasială și apoi o componentă practică ce avea să implice elevii în realizarea de materiale documentare cu privire la această problemă extrem de importantă a istoriei.

Prezenta lucrare se constituie din materialele realizate și prezentate de elevi, în cadrul lucrărilor Sesiunii de comunicări „Ziua Holocaustului – 9 octombrie”, sub diferite forme: lecturi ale unor materiale informative și prezentarea unor imagini sugestive din perspectiva abordării tematicii a Holocaustului (clasa a X-a), note de călătorie (clasele a X-a și a

XI-a), impresii a ceea ce a reprezentat în viziunea lor drama poporului evreu (clasa a XII-a), precum și ecourile pe care activitatea desfășurată la Colegiul Național „Ecaterina Teodoroiu” a avut-o în mass-media locală și regională. Este vorba despre o întrepătrundere de activități care să dea o altfel de imagine, mai dinamică, în sensul acestor vremuri, a ceea ce a însemnat Holocaustul.

Vorbim așadar despre filele negre ale istoriei, despre drama unui popor însângerat, a cărui „soluție finală” era aclamată cu vehemență de către ideologia nazistă.

Ne preocupă astăzi responsabilizarea tinerei generații la dramele istoriei, dar și implementarea unor valori care în trecut au fost subminate.

O lecția despre puterea toleranței este oricând binevenită, cu atât mai mult, cu cât aceasta se adresează celor tineri prin teme ce pun în dezbatere combaterea discriminării, promovarea respectului și înțelegerii reciproce la umanism, definit prin valorile lui fundamentale.

25 octombrie 2010

Coordonatori,
prof. Andrei Popete-Pătrașcu
prof. dr. Gheorghe Nichifor

1. Memoria Holocaustului. Aplicație documentar-fotografică

**Evreii de-a lungul istorie
Viața evreilor înainte de Holocaust
Ghetourile
Deportarea
Lagărele de muncă și de concentrare
Lagărele de exterminare
Camerile de gazare
Experimente medicale
Auschwitz
Drama copiilor în lagăre
Evreii din România în lagăre
Eliberarea**

**Simbolistica limbajului în lagărele naziste
Despre puterea „toleranței”**

Evreii de-a lungul istoriei

Potrivit mitologiei iudaice, din punct de vedere etnic, evreii sunt descendenții neamului care îi are printre strămoși pe patriarhul biblic Iacob, dar și fiii altor popoare care s-au convertit la iudaism și s-au alipit de poporul evreu, originar din Orientul Apropiat, îndeosebi din regiunea numită în antichitate Țara lui Israel. Poporul evreu e numit în limba ebraică „poporul (lui) Israel”, cu atestări arheologice din perioade antice.

Potrivit tradiției sale, poporul evreu ar avea la bază 13 triburi, cu legături de familie din antichitate, cu aceeași limbă și religie. Străinii convertiți în trecut la religia evreilor s-au asimilat.

De-a lungul istoriei, evreii și-au păstrat tradițiile, limba și religia afirmându-se în lume ca un popor exclusiv monoteist. Cultul religios s-a dezvoltat cuprinzând și tradiții care nu făcuseră parte din ritualul religios al epocilor mai vechi. Acesta a păstrat și limba ebraică, utilizată mereu ca limbă a cultului, chiar și în lungile perioade istorice în care în viața de zi cu zi limba uzuală era alta. Nevoia de cult a dus la construirea unor lăcașuri speciale, acestea fiind sinagogiile, unde se păstrează textele sfinte și unde se desfășoară cultul oral.

Evreii nu permiteau căsătorii cu practicanții altor culte, decât prin convertirea partenerilor de cuplu – în cazul acesta,

la iudaism. Evreii căsătoriți cu străini erau în trecut excluși din comunitate și s-au asimilat altor popoare.

Deoarece statutul social-politic al evreilor a fost timp de secole inferior statutului populației locale, numărul străinilor cooptați în comunitățile evreiești, prin convertire religioasă, a fost în multe perioade neglijabil.

(Văcaru Oana, Nodea Adela)

Viața evreilor înainte de Holocaust

Statutul inferior impus evreilor din Europa, discriminarea lor economică și prigonirea religioasă au întreținut sentimente de nemulțumire, în mod asemănător cu alte minorități aflate în situații similare.

Existența evreilor ca minoritate etnică și religioasă care refuza să se asimileze și să renunțe la religia, cultura și obiceiurile naționale s-a lovit, de-a lungul istoriei, de ostilitatea reprezentanților religiilor majoritare, creștine, dar uneori și a cultelor idolatre sau islamic, ceea ce a dus uneori la masacre, campanii de convertire forțată și expulzări în masă, legislații restrictive și discriminatorii împotriva evreilor.

Autoritățile religioase și laice ale popoarelor majoritare au impus evreilor un statut inferior, uneori exercitând presiuni asupra lor ca să-i determine să se asimileze.

Guvernanții i-au exploatat pe evrei economic (impozite suplimentare) și le-au interzis exercitarea mai multor meserii, împingându-i spre îndeletniciri și meserii cu statut social inferior sau interzise enoriașilor religiei populației majoritare (de exemplu cămătăria).

(Badea Cătălin, Voitecovits Ionuț, Vitejanu Mădălin)

Ghetourile

După invadarea Poloniei, naziștii au înființat ghetouri între anii 1941 și 1942 în care erau obligați să trăiască evreii și unii romi, până când erau în cele din urmă trimiși în lagărele de exterminare sau uciși. Ghetoul Varșovia era cel mai mare, cu aproximativ 380.000 de oameni, iar ghetoul din Łódź era al doilea, cu 160.000 de evrei. Acestea erau, în fapt, închisori extrem de aglomerate, descrise de Michael Berenbaum ca „instrumente de ucidere lentă, pasivă”. Deși ghetoul din Varșovia conținea 30% din populația Varșoviei – ocupa doar 2.4% din suprafața orașului, cu 9.2 oameni în medie într-o cameră.

Între 1940 și 1942, sute de mii de oameni au murit de foame și de boli, în special de febră tifoidă. Peste 43.000 de rezidenți ai ghetoului din Varșovia au murit acolo în 1941, adică mai mult de unul din zece; în Theresienstadt, peste jumătate din rezidenți au murit în 1942.

Fiecare ghetou era condus de un *Judenrat* (consiliu evreiesc) format din lideri ai comunității evreiești, numiți de germani, responsabili pentru funcționarea de zi cu zi a ghetoului, inclusiv furnizarea de hrană, apă, căldură, medicamente și adăpost. Se aștepta de la aceștia să facă și aranjamentele pentru deportarea în lagărele de exterminare. Heinrich Himmler a ordonat începerea deportărilor pe 19 iulie 1942, și două zile mai târziu, pe 22 iulie, au început deportările din ghetoul Varșovia; de-a lungul următoarelor 52 de zile, până pe 12 septembrie, 300.000 de oameni doar din Varșovia au fost transportați cu trenurile marfare în Lagărul de exterminare de la Treblinka. Multe alte ghetouri au fost complet depopulate.

Momentul definitoriu care a pus la încercare curajul și caracterul fiecărui *Judenrat* a venit atunci când li s-a cerut să

furnizeze o listă de nume ale următorului grup ce avea să fie deportat. Membrii *Judenrat* au încercat diverse metode de tergiversare, mită, trageri de timp sau rugăminți până când în cele din urmă a trebuit să fie luată o decizie. Unii au decis că este responsabilitatea lor să salveze evreii care puteau fi salvați, și că astfel alții trebuia să fie sacrificați; alții, inspirându-se de la Maimonides, au decis că nici măcar un singur individ nevinovat de vreo crimă capitală nu trebuie predat. Lideri *Judenrat* ca dr. Joseph Parnas din Lwow, care a refuzat să alcătuiască o listă, au fost împușcați. Pe 14 octombrie 1942, întregul *Judenrat* din Byaroza s-a sinucis pentru a nu coopera la deportări.

Prima răscoală dintr-un ghetou a avut loc în septembrie 1942 în orașelul Łachwa din sud-estul Poloniei. Deși au existat tentative de rezistență armată în ghetourile mai mari în 1943, cum ar fi revolta din ghetoul Varșovia sau cea din ghetoul Białystok, acestea nu au avut succes în fața militarilor nazisti, iar evreii rămași au fost fie uciși, fie deportați în lagăre, proces pe care germanii l-au numit eufemistic „relocarea în est”.

(Bălțoi Marius, Ionescu Marian)

Deportările

În toata Europa deportările au generat foarte multe probleme politice și administrative. În țările aliate cu Germania, cum ar fi Slovacia și Croația, s-au dus negocieri diplomatice pentru a se putea ajunge la deportări. Guvernul Vichy din Franța, care își extinsese deja legile antisemite, a început să închidă evrei înainte de primirea unei cereri în această direcție din partea Germaniei.

Guvernul fascist italian a refuzat să coopereze cu Germania nazistă până la ocuparea de către forțele militare ale acesteia în septembrie 1943, iar guvernul ungar a refuzat de asemenea predarea evreilor până la pătrunderea trupelor germane, în martie 1944.

Deși guvernul român s-a făcut vinovat de câteva masacre ale evreilor în U.R.S.S., România a refuzat de asemenea predarea evreilor către germani. Mii de evrei din Danemarca s-au salvat de la moarte prin fugă cu ajutorul unor bărci mici în Suedia, țară neutră.

De oriunde era posibil se adunau bunurile deportaților. În Germania, conturile din bănci și partamentele acestora erau confiscate, iar din Franța, Belgia și Olanda era adusă mobilă pentru a fi distribuită persoanelor care fuseseră afectate de bombardamente.

Transportarea victimelor către lagăre se făcea în general cu trenul, poliția trebuind să plătească Transporturilor Ferate Germane câte un bilet de pasager pentru fiecare deportat. Când într-un tren se încărcau 1.000 de persoane, era permisă achitarea unei taxe de grup la jumătatea tarifului normal. Trenurile, alcătuite din vagoane de marfă, se deplasau încet cu un orar special către destinația lor. Adesea cei bolnavi și bătrâni mureau pe drum.

(Marcu Vlăduț, Dima Cosminel, Butaru Florinel)

Lagărele de muncă și de concentrare

După 1939, lagărele au devenit din ce în ce mai mult locuri unde evrei și prizonieri de război erau fie uciși, fie forțați să trăiască o viață de sclav, malnutriți și torturați. Se

estimează că germanii au înființat 15.000 de lagăre în țările ocupate, multe dintre ele în Polonia.

Noile lagăre erau plasate în regiuni cu populații mari de evrei, romi, comuniști sau membri ai elitelor poloneze, inclusiv în Germania. Transportul prizonierilor se desfășura adesea în condiții îngrozitoare, în vagoane de marfă, în care mulți mureau înainte de a ajunge la destinație.

Exterminarea prin muncă, un mijloc prin care deținuții lagărelor erau munciți până mureau, sau adesea munciți până nu mai puteau să îndeplinească anumite munci, și apoi selectați pentru exterminare, a fost de asemenea o altă politică de exterminare sistematică. Mai mult, deși aceasta nu a fost gândită ca metodă de exterminare sistematică, mulți prizonieri ai lagărelor mureau din cauza condițiilor dificile sau fiind executați fără un motiv anume, după ce li se permisese să trăiască mai multe zile sau luni.

La încarcerare, unele lagăre își tatuau prizonierii cu un număr de identificare, care era și pe cartela de alimente și chiar folosit la apelurile zilnice. Ziua unui evreu începea mereu la ora cinci, după apelul de dimineată. Erau nevoiți să meargă chiar și doi kilometri până la locul de muncă. În lagărele din centrul Germaniei deținuții erau forțați să lucreze la calea ferată sau chiar în mine.

La un interval de 2-3 ore, cinci sau șase deținuți mureau din cauza muncii istovitoare, însă numărul morților creștea cu numărul celor împușcați care se opreau din muncă ne mai putând să lucreze, plus cei care erau împușcați fără motiv. Deținuții cum erau nevoiți să muncească în schimburi de 12 ore, iar cei mai buni de muncă lucrau chiar și 14 ore într-un schimb. În timpul programului de lucru deținuții aveau pauză de masă, dar în timpul acesteia de multe ori erau bătuți de paznici. Erau însă și zile când ei reușeau să guste dintr-o bucată de pâine. Înainte și după schimb, se făceau apeluri de

prezență care puteau dura ore în șir, timp în care unii prizonieri mureau din cauza expunerii prelungite la soare.

Mănuși din piele de om sau chiar săpun erau făcute din cadavrele celor morți la muncă, iar când rezerva de săpun era pe terminate, era dat ordin ca cei care erau rămași în viață să folosească săpunurile din cadavre, căci altfel erau torturați iar apoi aruncați la crematoriu.

După câțiva ani de tortură în lagărele de muncă naziste, au fost și evrei care au scapat cu viață, fiind salvați de trupele aliate, după înfrângerea Germaniei.

(Grosu Codruț, Milotin Andrei)

Lagărele de exterminare

Lagărele de exterminare au fost un tip de complexe construite de Germania nazistă în timpul celui de-al Doilea Război Mondial cu scopul uciderii sistematice a milioane de oameni în ceea ce a devenit cunoscut sub numele de Holocaust. În timpul celui de-al Doilea Război Mondial, lagărele de exterminare au fost construite într-una din fazele finale ale programului de anihilare. Cadavrele victimelor erau de regulă incinerate sau îngropate în gropi comune. Grupurile de naziști au încercat să extermine în aceste lagăre în primul rând evreii din Europa.

Lagărele de exterminare sunt frecvent confundate cu lagărele de concentrare, localizate mai ales în Germania și folosite ca locuri de încarcerare și muncă forțată pentru diferiți dușmani ai regimului nazist (cum ar fi comuniștii sau homosexualii).

În toate lagărele naziste numărul morților a fost mare, din cauza înfometării, bolilor și extenuării, dar numai lagărele

de exterminare au fost construite anume pentru exterminările în masă.

În anul 1942, în plus față de Auschwitz (Polonia), au fost desemnate alte cinci lagăre ca lagăre de exterminare pentru aplicarea *„soluției finale”*. Două dintre acestea funcționau deja ca lagăre de muncă: acestora li s-au adăugat acum facilitățile de exterminare. Trei noi lagăre au fost construite doar pentru scopul de a ucide numere mari de evrei cât de repede posibil, la Bełżec, Sobibór și Treblinka. Un al șaptelea lagăr, în Belarus, a fost și el folosit pentru acest scop.

Alte lagăre din afara teritoriului Germaniei erau folosite ca puncte de lucru sau pentru *„experimente”* ale doctorilor naziști. La fiecare lagăr era adăugat, la ieșire câte un crematoriu pentru cadavrele deținuților. Lângă acest crematoriu se mai afla și câte o cameră de dușuri, care avea ca scop gazarea prizonierilor.

Operațiunile de exterminare ale evreilor în cele șase centre s-au desfășurat într-un *„secret terifiant”*. Deportații erau transportați cu *„trenurile morți”* spre lagăre, care funcționau *„eficient”*. Noii sosiți coborau din tren și în aceeași zi sau noapte cadavrele lor erau arse, iar veșmintele lor erau sortate, împachetate și depozitate pentru a fi expediate în Germania.

Rudolf Vrba, care a lucrat în lagărul de la Auschwitz, spunea: *„Era un loc numit «rampa» unde veneau trenurile cu evrei. Veneau și ziua și noaptea, și uneori unul pe zi, alteori cinci pe zi... Constant, oameni din inima Europei dispăreau, și ajungeau cu toții în același loc, fără să știe ce se întâmplase cu transportul anterior”*.

Mulți evrei au încercat să evadeze. O pedeapsă obișnuită pentru încercările de evadare era moartea prin înfometare; familiile celor care reușeau să evadeze erau uneori arestate și trimise la Auschwitz pentru a opri alte încercări. Lagărele de exterminare erau administrate de ofițerii Serviciilor Secrete Germane, dar mare parte din gărzi erau

trupe auxiliare ucrainene sau baltice. Soldații germani erau ținuți departe de aceste lagăre.

(Mitrută Răzvan, Milotin Cătălin)

Camerele de gazare

În lagărele de exterminare cu camere de gazare, toți prizonierii soseau cu trenul și erau duși direct de pe peron la o zonă de recepție unde le erau luate toate hainele și obiectele personale. Erau apoi conduși în camerele de gazare. De obicei li se spunea că acestea erau dușuri sau camere de despăduchere, iar pe ușile lor scria „baie” și „saună”. Uneori li se dădea un prosop și un săpun pentru a evita panica, și li se cerea să țină minte unde își puseseră lucrurile, pentru același motiv.

Când cereau apă pentru că le era sete după drumul lung în trenurile marfare, li se spunea să se grăbească, pentru că în lagăr îi aștepta cafea, și că se răcește. Odată ce camerele de gazare erau pline, ușile se închideau ermetic și se aruncau tuburi de Zyklon-B în camere prin găuri din zidurile laterale, tuburi ce emanau un gaz toxic. Cei aflați înăuntru mureau în 20 de minute, viteza morții depindea de cât de aproape erau deținuții de gurile de gaz, o treime din victime mureau imediat. Când erau scoase, dacă încăperea era aglomerată, cum se întâmpla deseori, victimele erau găsite aproape ghemuite, cu pielea colorată în roz cu pete roși și verzi, unii cu spumă la gură sau sângerând din urechi.

Gazul era pompat afară, cadavrele scoase (ceea ce dura până la patru ore), plombele de aur din dinți erau extrase cu cleștii de prizonierii dentiști, iar părul femeilor era tăiat.

Camerele de gazare erau instalații de exterminare special amenajate de naziști în care evreii deportați erau uciși în masă prin asfixiere, cu ajutorul unui gaz. Până la perfecționarea metodei de ucidere cu pastilele de Zyclon-B, s-a experimentat monoxidul de carbon la butelie și acidul cianhidric IST. Camerele de gazare, au reprezentat, după experimentarea eutanasiei psihiatrice, cel mai cumplit procedeu al exterminării masive a evreilor europeni de către naziști. Crearea și utilizarea lor se datorează lui Himmler și medicului S.S. Grawitz. Primele camere de gazare au funcționat în lagărele Belzec, Sobibor, Treblinka și Lublin/Maidanek (din 1942), care au fost de fapt și primele lagăre ale morții.

Inițial, fiecare lagăr a dispus doar de câte trei camere mici. La Belzec s-a folosit mai întâi gaz la butelie (monoxid de carbon sau, poate, acid cianhidric). După aceea, la Sobibor, Treblinka și apoi Belzec, în camerele de gazare s-a difuzat un amestec de monoxid și dioxid de carbon, cu ajutorul unui motor Diesel. Ulterior, în cele trei lagăre numărul camerelor de gazare s-a dublat, fiecare lagăr având cel puțin șase camere de gazare. Camerele de gazare, camuflate în dușuri, erau umplute cu deținuți până la refuz. La început, neexistând crematoriul, după gazare cadavrele erau arse în gropi comune.

Lagărul de la Lublin/Maidanek a început să primească în toamna anului 1942, câteva mii de evrei – bărbați, femei, copiii – provenind din localitățile învecinate. Și aici au fost date în folosință trei camere mici de gazare în septembrie-octombrie 1942, care au funcționat folosind alternativ monoxid de carbon în butelie și acid cianhidric. La Auschwitz, adjunctul lui Hoss, Fritzsch, a experimentat în Blockul II prima gazare cu cianura de hidrogen. Experimentul a fost reluat în fața lui Hoss.

Ulterior s-au construit la Birkenau patru edificii masive, în care erau camere de gazare și crematorii. Birkenau a devenit centrul de gravitate al exterminării masive aplicată deportaților chiar de la sosirea în lagăr.

(Strinu Narcis, Văduva Gabriel)

Experimentele medicale

Cu toți ne-am format o imagine asupra rolului pe care cercetătorii nazisti l-au jucat în medicină, în timpul celui de-al doilea Război Mondial: laboratoare sinistre din lagărele de concentrare, în care figuri umane înfricoșătoare conduceau experimente sadice gândite doar pentru a-și potoli propria sete de sânge. Studii aprofundate de istorie a nazismului prezintă atrocitățile comise în timpul conflagrației mondiale drept o sumă de activități importante și „normale” a cercetătorii angajați de cel de-al Treilea Reich.

Cu alte cuvinte, practica abuzivă a fost privită ca știință „obișnuită” și îndreptățită, devenind un subiect banal în cadrul conferințelor sau dezbaterilor pe teme medicale. Cel pe care istoria îl păstrează în memorie ca fiind unul dintre cei mai malefici oameni de știință, doctorul Josef Mengele, credea despre sine că este un cercetător oarecare, ținea seminarii în care discuta experimentele sale, primea fonduri de cercetare din partea Institutului Kaizer Wilhelm din Berlin și făcea rapoarte frecvente către mentorul său, eminentul om de știință Otmar von Verschuer.

Cercetările doctorului Mengele la Auschwitz ne dau indicii exacte despre modul în care funcționa sistemul. Experimentele sale erau văzute ca fiind contribuții necesare în vederea obținerii celui de-al doilea doctorat, o cerință

obligatorie în mediul academic german pentru a deveni profesor universitar.

Vor fi expuse în continuare o parte dintre „experimentele” realizate în lagărele naziste de Josef Mengele, Karl Gebhardt, Fritz Fischer și alții ca ei, în perioada 1939-1945. Acestea se referă, dar nu se limitează, la următoarele experimente:

- Experimente la altitudini înalte: aveau loc în camere unde se reconstituiau condițiile atmosferice și presiunea de la altitudini înalte. Majoritatea mureau de embolie pulmonară.

- Experimente cu frig: victimele erau ținute în frig sau în apă înghețată. Supraviețuitorilor le erau aplicate diferite tratamente.

- Experimente asupra malariei: deținuți sănătoși erau infectați cu malarie, iar după contractarea bolii erau tratați prin diferite metode.

- Experimente asupra sulfamidelor: deținuților le erau provocate răni voluntare, iar apoi le infectau cu bacterii sau introduceau în răni aşchii de lemn ori sticlă pisată pentru a studia eficacitatea sulfamidelor în astfel de cazuri.

- Experimente asupra regenerării oaselor, mușchilor și nervilor și asupra transplantului de spină dorsală: experimentele constau în realizarea de transplanturi fără anestezie. Majoritatea victimelor au avut o agonie atroce sau au rămas mutilate pe viață.

- Experimente de sterilizare: Scopul experimentelor era de a steriliza milioane de indivizi în minimum de timp și efort. Acestea erau efectuate cu ajutorul razelor X, intervențiilor chirurgicale și diferitelor produse chimice, având consecințe grave mentale și fizice.

- Experimente cu bombe incendiare: deținuților le erau provocate arsuri cu ajutorul fosforului prelevat de la bombe

incendiare pentru a verifica eficacitatea unor produse farmaceutice.

- Experimente pe gemeni, pitici și schilozi: în special doctorului Mengel îi plăceau astfel de experimente. Copiilor le dădea dulciuri și jucării și îi ducea personal la camera de gazare. Ei i se adresau cu „nenea Mengele” („Onkel Mengele”). Vera Alexander a fost o deținută evreică la Aushwitz: *„Îmi amintesc în mod deosebit o pereche de gemeni: Guido și Ina, care aveau cam patru ani. Într-o zi, Mengele i-a luat. Când s-au întors, erau într-o stare groaznică: fuseseră cusuți unul de altul, spate în spate, ca niște gemeni siamez. Rănile le erau infectate și tipau zi și noapte. Apoi părinții lor au reușit să facă rost de morfină și și-au omorât copiii ca să le curme suferința.”*

Ce a făcut ca acest comportament să fie general acceptat? Se pare că de vină era credința răspândită, conform căreia unii oameni sunt mai puțin umani și că acest lucru se datorează într-o oarecare măsură genelor moștenite sau rasei lor. Pentru medicii germani măcinați de mistica neagră a nazismului, un prizonier din lagarul de concentrare era o ființă inferioară din punct de vedere rasial, un criminal vicios, un trădător al cauzei germane sau toate la un loc.

Asemenea ființe nu aveau nici un drept la viață sau la bunăstare, prin urmare, sacrificarea lor era logică și necesară. Scopul final al naziștilor era dezvoltarea și triumful rasei superioare, iar asta presupunea inclusiv eliminarea celor inferiori. Paradoxal, succesul demersurilor nu a întârziat să apară. În cruzimea ei fără margini, lansându-se în experimente monstuoase pe care nimeni nu le mai încercase până atunci, știința medicală germană a descoperit cauzele și tratamentele unor boli și afecțiuni până atunci incurabile, contribuind la îmbunătățirea stării de sănătate a populației pentru câteva decenii. În final, experimentele medicale controversate ale

naziștilor au terminat prin a fi acceptate de către cercetătorii germani contemporani.

(Crăciun Roxana, Coman Corina)

Auschwitz

Auschwitz, faimosul complex de lagăre de exterminare din timpul celui de-al doilea Razboi Mondial, a luat ființă în aprilie 1940, din ordinele lui Heinrich Himmler, șeful a două organizații naziste – garda nazistă și poliția secretă. Este situat în sudul Poloniei, la aproximativ 50 kilometri de Cracovia. Complexul cuprindea cele mai mari lagăre de concentrare naziste, iar numele său este pentru totdeauna asociat cu genocidul. Aici era lagărul central, unde se afla și evidența birourilor tuturor acestor lagăre.

În 1941 a fost începută construcția lagărului Birkenau, cunoscut și sub numele de Auschwitz II, care, începând cu august 1942, includea și o secție pentru femei. A continuat să fie extins până la sfârșitul războiului, ajungând la o suprafață de aproximativ 200 de hectare. A fost împărțit în diferite sublagăre, printre care cel destinat Țiganilor, singurii care erau închiși pe familii. Birkenau avea patru camere de gazare, care semănau cu dușuri, și patru crematorii, folosite pentru a incinera cadavrele. Încă aproximativ 40 de lagăre satelit au fost construite pe lângă Auschwitz; acestea erau lagăre de muncă și au fost denumite Auschiwitz III. Acest complex a fost construit în localitatea Monowitz, la sfârșitul anului 1941 pentru Întreprinderea chimică I.G. Farben pentru asigurarea mâinii de lucru. De acesta depindeau toate lagărele care se aflau în Silezia superioară.

Prizonerii erau folosiți la muncă forțată, atât în agricultură, cât și în industrie, în fabricile aflate în proprietatea trupelor SS. În 1943, aici se aflau închise peste 405.000 de persoane. În septembrie 1941, la Auschwitz I au început să se practice gazările cu Zyklon-B. Camera inițială fiind prea mică a fost construită o altă cameră de gazare lângă crematoriu, folosită mai ales pentru prizonerii de război sovietici și mici grupuri de evrei, care a funcționat pe tot parcursul anului 1942. Prizonerii erau transportați de pe tot cuprinsul Europei aflate sub influența nazistă cu trenurile, ajungând la Auschwitz în convoaie zilnice.

La destinație, erau împărțiți în trei grupuri. Un grup mergea la camerele de gazare în câteva ore; acești oameni erau trimiși la Birkenau, unde mai mult de 20.000 de persoane puteau fi gazate și incinerate zilnic. Un al doilea grup era folosit ca sclavi la fabricile industriale ale unor companii. La complexul Auschwitz 405.000 prizonieri au fost înregistrați ca muncitori între 1940 și 1945, dintre care 340.000 au murit datorită execuțiilor, bătăilor, înfometării sau a bolilor. Unii au supraviețuit datorită ajutorului oferit de întreprinzătorul german Oskar Schindler, care a salvat în jur de 1.000 de evrei polonezi, ducându-i de la Auschwitz pentru a lucra pentru el, prima dată în fabrica lui de lângă Cracovia, iar mai târziu, la o fabrică ce se află azi în Cehia. Un al treilea grup, format din gemeni și pitici, era supus experimentelor medicale ale unor doctori precum Josef Mengele, cunoscut și sub numele de „Îngerul Morții”.

În anul 1943, în lagăr existau deja organizații de rezistență. Acestea au ajutat un număr de prizonieri să evadeze, aceste evadări ducând cu ele veștile despre exterminările în masă, ca de exemplu, uciderea a sute de mii de evrei aduși din Ungaria, între lunile mai-iulie 1944. Aproximativ 700 de deținuți au încercat să evadeze, din care

aproximativ 300 au reușit. O pedeapsă obișnuită pentru încercările de evadare era moartea prin înfometare. Familiile celor care reușeau să evadeze, erau uneori arestate și trimise la Auschwitz pentru a opri alte încercări de evadare.

(Vasiloiu Gabriela, Urs Daniela, Oiță Mădălina)

Drama copiilor din lagăre

Ne este deja destul de greu să înțelegem aversiunea Germaniei naziste față de „rasa inferioară”, așa cum îi numeau ei pe evrei, rromi sau alte grupuri damnable pentru non-proveniența lor ariană. Ne este încă și mai imposibil de asimilat faptul că acest motiv a fost suficient pentru a hotărî soarta a peste 6 milioane de evrei cărora nu numai că le-au curmat viețile, ci i-au dezumanizat prin instrumente de tortură de o cruzime dincolo de limitele imaginației noastre: foamete, umilință, moartea celor dragi sub proprii ochi, privarea de libertate, pierderea identității și lipsa demnității.

Dacă toate astea ne revoltă și ne cutremură, atunci cum ar trebui să privim drama copiilor din lagărele de exterminare? Cum ar putea un copil să fie văzut ca o amenințare, să fie ucis fără milă, fără urmă de remușcare? Dar dacă este vorba de 1.5 milioane de copii nevinovați exterminați de ideologia nazistă între anii 1939-1942? Este greu de imaginat, însă aceste atrocități s-au întâmplat, iar istoria le-a consemnat în paginile sale. Dintre cei 1.5 milioane de copii uciși, peste un milion erau evrei, zeci de mii erau rromi, copii germani cu dizabilități fizice sau mentale, polonezi și rezidenți din Uniunea Sovietică ocupată de naziști.

Soarta copiilor în lagărele de exterminare poate fii clasificată astfel:

- a) copii uciși de îndată ce soseau în lagăre;
- b) copii uciși la naștere sau în instituții;
- c) copii născuți în ghetouri și lagăre care au supraviețuit fiindcă prizonierii îi ascundeau;
- d) copii peste 12 ani care erau forțați să muncească sau erau folosiți ca subiecți pentru experimente medicale;
- e) copii uciși în timpul acțiunilor represive sau așa numitele manifestări anti-partizane.

În ghetouri, copii evrei mureau din cauza înfometării și condițiilor meteorologice dure, dar și din lipsa de îmbrăcăminte și adăpost.

Indiferența autorităților germane la aceste exterminări în masă venea din convingerea conform căreia acești copii erau neproductivi și doar consumau mancare degeaba.

Deoarece foarte mulți dintre ei erau prea mici pentru a fi puși să muncească, autoritățile germane i-au selectat împreună cu cei bătrani și cei cu dizabilități pentru a fi deportați către centrele de exterminare ori conduși către gropile comune pentru a fi împușcați.

Odată cu înființarea Auschwitz-ului și a altor lagăre de exterminare, copii evrei au fost trimiși în camerele de gazare unde au murit în chinuri cumplite. Între 3.000 – 7.000 de copii au fost uciși în lagărul de exterminare de la Auschwitz.

În ciuda caracterului lor vulnerabil, mulți copii au descoperit metode de supraviețuire. Ei făceau contrabandă cu bunuri personale pe care le furau din ghetouri pentru a obține în schimbul lor mancare și medicamente. Cei care luau parte la început la diferite mișcări, mai târziu au participat la acțiuni de rezistență. Astfel mulți au reușit să fugă împreună cu părinții și rudele lor sau uneori pe cont propriu, refugiindu-se în tabere conduse de partizani evrei: Între 1938-1940, Kindertransport (Transportul de copii) a fost o acțiune de

salvare care a făcut ca mii de copii evrei refugiați, să ajungă în siguranță în Marea Britanie din Germania Nazistă.

Pentru a înțelege mai bine drama copiilor evrei în timpul celui de-al doilea Război Mondial trebuie încercat, cât mai mult cu putință, personalizarea suferinței lor, deoarece victimele Holocaustului nu sunt doar cifre ale statisticilor sau nume care au rămas întâmplător în anumite documente.

(Bălă Alexandra, Constantin Andrada)

Evreii din România și Holocaustul

Articole editoriale din presa românească la sfârșitul lui octombrie 1941 – care exprimau linia oficială – au anunțat românilor că *„problema evreiască a intrat în faza soluției finale și că nici un om din lume și nici o minune nu pot împiedica soluționarea ei”*. Guvernul a anunțat că *„România s-a înscris printre națiunile care sunt hotărâte să colaboreze efectiv pentru rezolvarea definitivă a problemei evreiești, nu numai locale, dar și europene”*. Într-o scrisoare trimisă unui intelectual care a elogiat politica antisemită, Ion Antonescu s-a obligat să elimine cu totul pe evrei din România. *„Nimeni și nimic nu mă va împiedica, atâta timp cât voi trăi, de a împlini opera de purificare”* – afirma acesta.

„Ordinele speciale” erau considerate *„secret de stat”* și transmise verbal sau ca documente cu regim secret, de fiecare dată când autoritățile militare sau civile evitau să-i execute pe evrei, fie de teama consecințelor, fie că nu credeau în existența unor asemenea ordine.

„Curățirea terenului” era numele de cod folosit de regimul Ion Antonescu pentru sintagma germană *„soluția finală”*. Ordinul de *„curățire a terenului”*, de exterminare a unei

părți a evreilor din Basarabia și Bucovina și de deportare a restului, a fost dat de Ion Antonescu din proprie inițiativă și nu ca rezultat al presiunilor germane.

În urma acestor „*ordine speciale*” de „*curățire a terenului*” teritoriul dintre Nistru și Bug devenise un imens cimitir presărat cu zeci de mii de cadavre despuiate de haine și lăsate să putrezească de-a lungul drumurilor. Apele Bugului, infestate cu cadavre, nu mai erau potabile. Indiferența față de sănătate periclita populația locală neevreiască, pe militarii români și pe membrii minorității germane din zona Bugului. Bijuteriile, obiectele de valoare, dinții de aur, inelele și verighetele (retezate împreună cu degetul), banii jefuiți, dispăreau în drum spre statul român.

În iunie 1942, Mihai Antonescu, în numele lui Ion Antonescu, a reacceptat, în cadrul convorbirilor secrete cu trimișii lui Himmler din Sicherheitspolizei, „*soluția finală*” în România, adică deportarea tuturor evreilor români, cu foarte mici excepții, în lagărul de exterminare Belzec din Polonia unde, conform planului german, urmau să fie gazați și arși într-un ritm de 2.000 pe zi. În afară de 17.000 de evrei, găsiți „*utili*” economiei naționale sau cu drepturi excepționale, întreaga minoritate evreiască din România, care număra în mai 1942 (recensământul a fost organizat în acest scop) 292.149 suflete, urma să fie exterminată în decurs de circa 140 de zile. La 13 octombrie 1942, acest plan a fost suspendat de către români în urma înțelegerii faptului că interesele germane și cele românești nu mai coincideau, că armata română urma să fie decimată la Stalingrad și că în ciuda tuturor sacrificiilor materiale (alimente, petrol, materii prime) și umane, Hitler nu intenționa să înapoieze Transilvania de nord României.

(Zanfir Alexandra, Mărgulescu Raluca, Bălan Simona)

Eliberarea

Am auzit o voce strigând repetat aceleași cuvinte în engleză și germană: „*Alo, alo. Sunteți liberi. Suntem soldați britanici și am venit să vă eliberăm!*”. Cuvintele acestea încă le mai aud în urechi. Această declarație i-a aparținut lui Hadassah Rosensaft, deținut în lagărul de la Bergen-Belsen

Primul lagăr mare, Majdanek, a fost descoperit de sovietici pe 23 iulie 1944. Auschwitz a fost eliberat tot de Armata Roșie pe 27 ianuarie 1945, Buchenwald de americani pe 11 aprilie, Bergen-Belsen de către britanici pe 15 aprilie, Dachau de americani pe 29 aprilie, Ravensbrück de sovietici în aceeași zi, Mauthausen de americani pe 5 mai și Theresienstadt de sovietici pe 8 mai. Treblinka, Sobibór și Belzec nu au fost niciodată eliberate, fiind distruse de naziști în 1943.

Colonelul William W. Quinn din Armata a șaptea americană a spus despre Dachau: „*Acolo trupele noastre au găsit imagini, sunete și miasme mai oribile ca orice imaginație, cruzimi atât de enorme că sunt de neînțeles pentru mintea normală.*”

În majoritatea lagărelor descoperite de sovietici, aproape toți prizonierii fuseseră luați, lăsând doar câteva mii în viață – 7.000 de deținuți au fost găsiți la Auschwitz, inclusiv 180 de copii pe care medicii făcuseră experimente. Aproximativ 60.000 de prizonieri au fost descoperiți la Bergen-Belsen de Divizia a 11-a blindate britanică, 13.000 de cadavre erau neîngropate, și alți 10.000 au murit de tifos sau malnutriție în următoarele săptămâni. Britanicii au forțat gărzile SS rămase în urmă, să adune cadavrele și să le îngroape în gropi comune.

Marșurile morții organizate de SS la finalul anului 1944 vor adăuga la lista funebă a victimelor nazismului alte sute

de mii de victime, 60.000 dintre acestea provenind numai din lagărul de la Auschwitz.

Armata sovietică a ajuns la Auschwitz pe 27 ianuarie 1945. Până în acel moment se estimează că muriseră acolo peste 1.000.000 de evrei și un număr de aproximativ 500.000 de polonezi, prizonieri de război sovietici și romi.

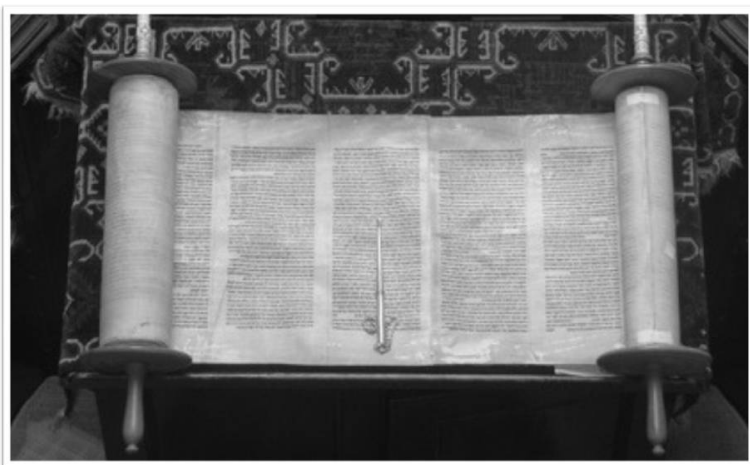
Armatele aliate occidentale au intrat în Germania în primăvara anului 1945, eliberând lagărele Buchenwald, Bergen-Belsen și Dachau. Abia în acel moment au realizat comandanții armatelor occidentale barbaria regimului nazist. Au început să strângă în grabă documente, mărturii ale supraviețuitorilor, au întocmit rapoarte privind activitatea SS. Crima înfăptuită urma a fi judecată și arătată lumii întregi pentru a nu putea fi niciodată negată.

Richard Dimbleby de la BBC a descris scenele găsite de el împreună cu armata britanică la Belsen:

„Aici, aproape jumătate de hectar de pământ era plin de oameni morți sau pe moarte. Nu se deosebeau unii de alții... Cei vii zăceau cu capetele sprijinite de cadavre și în jurul lor rătăceau fără țintă procesiuni fantomatice de oameni numai piele și os, care nu aveau nimic de făcut și nu aveau nicio speranță de viață, incapabili să se dea la o parte din drum, incapabili să privească grozăviile din jurul lor.”

(Niculescu Alexandru, Tița Andrei, Bădulescu Leonard)

Evreii de-a lungul istoriei

Viața evreilor înainte de Holocaust

Ghetourile

Deportările

Lagărele de muncă și de concentrare

Lagărele de exterminare

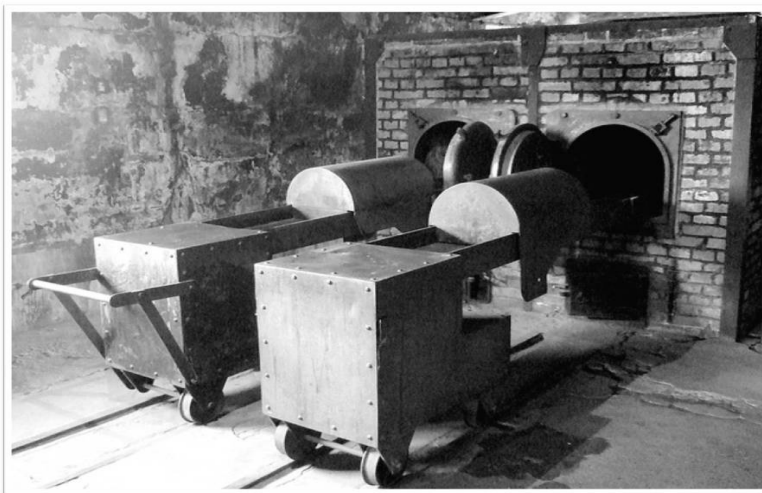
Camerele de gazare

Experimentele medicale

Auschwitz

Drama copiilor din lagăre

Evreii români și Holocaustul

Eliberarea

Bibliografie selectivă:

Lucrări:

- Iancu, Carol, *Evreii din România 1866 – 1919. De la excludere la emancipare*, ediția a II-a revizuită și adăugită, Edit. Hasefer, București, 2006
- Iancu, Carol, *Miturile fondatoare ale antisemitismului. Din antichitate până în zilele noastre*, Editura Hasefer, Colecția Judaica, București, 2005
- Kogon, Eugen, *Rețeaua morții – Sistemul lagărelor de concentrare naziste*, Edit. Politică, București, 1987
- Lecomte, Jean Michel, *Predarea Holocaustului în secolul XXI*, Fundația W. Filderman, București, 2001
- Lustig, Oliver, *Dicționar de lagăr*, ediția a II-a revăzută și adăugită, Edit. Hasefer, București, 2002
- Petrescu, Florin, *Istoria Evreilor. Holocaustul*, Edit. Didactică și Pedagogică, București, 2005
- Rozen, Marcu, *Holocaust sub guvernarea Antonescu. Date istorice și statistice privind evreii din România în perioada 1940-1944*, ediția a II-a revizuită și completată, AERVH, București, 2004

Siteuri:

- <http://www.holocaust-history.org/>
- <http://www.ushmm.org/>
- <http://www.yadvashem.org/>
- <http://www.wikipedia.org/wiki/Holocaust>

Simbolistica limbajului în lagărele naziste

Pentru o mai bună înțelegere a fenomenului numit Holocaust, voi încerca să prezint simbolistica limbajului folosit în acele „Vernichtungslagers” (lagăre de exterminare) cât și în „K.Z.”-uri (Konzentrationslagers – lagăre de concentrare), dar și unele expresii și cuvinte ce au avut o însemnătate aparte în viața de zi cu zi a deținuților.

Pentru a reproduce cât mai bine limbajul din lagăre, am utilizat relatările lui Oliver Lustig, un evreu din Cluj-Napoca, supraviețuitor al lagărului de la Auschwitz-Birkenau, unde a fost deportat împreună cu familia sa de către horthyști în anul 1944, (*Dictionar de lagăr*, ediția a II-a revăzută și adăugită, Edit. Hasefer, București, 2002 și *Limbajul morții*, Edit. Alex, București, 1990).

Evreii erau luați din ghetouri (Ghettos) și urcați în trenuri de vite, așa zisele „Totenzüge” (trenuri ale morții), în care călătoreau închiși câteva zile până ajungeau la destinația finală, lagărul, sau mai bine zis, moartea.

Prima comandă pe care o primeau odată ajunși în lagăr era „Alle heraus!” (Toți afară!). Puțini înțelegeau ce înseamnă această comandă, însă își dădeau repede seama ce înseamnă. Așa că, după atâta timp de suferință și având speranța că le va fi mai bine, toți pășeau pe peronul morții. De îndată ce se auzea prima comandă, răsună și cea de-a doua „Alles dort lassen!” (Lăsați totul pe loc!). Asta însemna ca toate bagajele ce le luasera cu ei, trebuiau lăsate în vagoane.

După aceste ordine urma trierea. Evreii erau așteptați pe peroane de către „SS-Ärzte” (medici SS), în cazul lagărului Auschwitz, de către „SS-Hauptsturmführer dr. Josef Mengele”

care era „Lagerarzt” (medicul șef al lagărului). Acești medici erau cei care decideau cine mergea la „vergasung” (gazare) și cine la „arbeit” (muncă). Mai mult de jumătate din cei sosiți erau trimiși în camerele de gazare. De asemenea, erau selecționați și deținuții pentru „experimente an lebendigen menschen” (experiențe pe oameni vii).

De îndată ce intra pe poarta lagărului, fiecare deținut devenea un „häftling”, adică un om scos din rândurile oamenilor și deținut într-un lagăr nazist. Devenea un neom, căruia îi erau anulate toate drepturile, chiar și dreptul de a-și purta numele (acesta era înlocuit cu un număr al morții – „Totennummern”). De altfel, cuvântul „mensch” (om), nu era cunoscut în lagărele naziste.

Cei care supraviețuiau trierii erau „cazați” în „blocks” (barăci) insalubre și friguroase care erau conduse de către un „blockältest” (șef de baracă) ajutat de câte doi „vertreter” (ajutoare). Cei care locuiau în barăci constituiau de asemenea, „commando”-urile pentru muncă.

„Die angst” (teama), își făcea simțită prezența pretutindeni, și atunci când se striga „Blocksperre!” (Închideți barăcile!) și când se dădea deșteptarea (aufstehen) sau când se striga înfiorătoarea comandă „Antreten zum Appel!” (Încolonarea pentru apel!).

Cinismul (zynismus) a fost dus până la extrem în lagărele naziste, îmbrăcând o varietate de forme, însă una singură le întrecea pe toate. Aceasta era inscripția ce stătea scrisă pe porțile mai multor lagare: „Arbeit macht frei” (Munca te face liber!). Era menită să îl inducă în eroare pe deținut făcându-l să creadă că dacă va munci bine într-o zi va fi liber. Odată ce se intra pe poarta lagărului aproape ca era imposibil să mai ieși pe ea, poate doar dacă puteai cu greu să evadezi prin gardul de sârmă electricată, sau, din nefericire cel mai frecvent, „durch den Kamin”, prin coșul crematoriilor.

De îndată ce păseau pe aceste porți blestamate, oamenii deveneau „todeskandidaten”, candidați la moarte.

Singurul lucru de care se temeau naziștii era revolta („aufstand”). De aceea exterminarea a fost pusă la punct cu cea mai mare atenție și cea mai mare discreție astfel încât cu greu se afla în rândurile deținuților ce se întâmpla cu cei care erau gazați.

Lagărele de exterminare constituiau pentru naziști și adevărate laboratoare medicale. Supervizate de „unchiul Mengele”, acele experiențe nu însemnau altceva decât torturarea deținuților. Iată câteva exemple: castrarea, sterilizarea, infestarea cu tifos, expunerea la temperaturi extreme, extracția sau transplantul pe viu a unor fragmente de oase etc. De asemenea, la Berlin sau la Strasbourg, erau trimise cutii cu schelete sau organe pe care era scris „Dringend! Kriegsmaterial!” (Urgent! Material de război!). Germanii făceau acest lucru pentru ca pachetele să ajungă cât mai repede la destinație.

În lagăre, personalul SS nu era numeros, constituind în jur de 100.000 de soldați, detașați în toate lagărele naziste. Aceștia formau un corp special numit „Scutzstaffel-Totenkopfeinheiten” (Grupuri de protecție cap de mort) sau, pe scurt „SS-Totenkopf”, care se ocupau de organizare și de buna desfășurare a activității în lagăr, dar și de paza acestora. Ei se mai ocupau și de interogatoriile și crimele din bunkere care constituiau cele mai înfiorătoare clădiri din lagăre. Acestea nu lipseau din niciun lagăr, iar cine intra acolo se știa că nu mai iese viu.

O expresie folosită în lagăre, care pe mine m-a impresionat, este cuvântul „Ab!” (Dispari!, Piei din calea mea!, Șterge-o!). Adesea, când era rostit, acest cuvânt era însoțit și de o lovitură mortală, în general, de baston, „peitsche” (cravașă) sau pat al puștii. Așadar, „Ab!” era un cuvânt care cerea

moarte și însemna, mai degrabă, „Șterge-o din viață!”, „Dispari din lumea aceasta!”, „Piei de pe fața pământului!”.

Am încercat în aceste rânduri să reproduc într-un mod cât mai corect și precis câteva din cele mai importante cuvinte rostite în lagărele naziste. Am făcut acest lucru pentru a se înțelege cât mai bine viața desfășurată în acele „fabrici ale morții”, dar și pentru ca cititorul să priveasca Holocaustul și dintr-o altă perspectivă.

Preda Adrian-Eugen (clasa a XI-a)
*Locul al II-lea la faza județeană a Concursului
Național „Memoria Holocaustului” – 2010*

Despre puterea „toleranței”

Toleranța reprezintă, de câteva decenii bune, o temă extrem de prezentă în agora globalizată a zilelor noastre. Altfel stau însă lucrurile, atunci când discuția pleacă de la ideea generală a toleranței și ajunge la înțelegerea și analiza unor fenomene mult mai complexe, din perspectiva istorică.

Noi toți trebuie să cunoaștem trecutul, cu tarele sale, pentru ca tânăra generație să fie educată în spiritul promovării toleranței și a bunei înțelegeri. De la acest deziderat au plecat și colegii de la catedra de istorie, organizând activitatea de comemorare a victimelor Holocaustului, dar apelând la resursele științifice ale disciplinei pe care o predau.

O lecția despre puterea toleranței este oricând binevenită, cu atât mai mult, cu cât aceasta se adresează celor tineri prin teme ce pun în dezbatere combaterea discriminării, promovarea respectului și înțelegerii reciproce la umanism, definit prin valorile lui fundamentale.

Ce este toleranța? Este capacitatea omului de a accepta semenii și de a forma astfel un grup unitar denumit societate. Orice om labil psihic știe într-o oarecare măsură să tolereze. Caracterul omului este însăși ceea ce reglează și gândește nivelul de tolerare, orientat după propriile principii și educație, propriile nevoi și de ce nu și după viața profesională.

Ideea de toleranță, sub forma modernă, aceea de azi, a apărut pentru a stinge conflictele între religii și etnii. Toleranța colectivă apare atunci când este vorba de grupuri de oameni sau de state. Prin toleranță colectivă, se impun norme de etică și morală pentru cei ce fac parte din societate, astfel încât fiecare cetățean își cunoaște limitele și este conștient de ceea ce

face, fără să afecteze sau să fie afectat de faptele sau vorbele altuia.

La nivel de țară, fiecare popor își stabilește prin legi penale și civile, deci prin justiție, ceea ce este tolerat și ceea ce nu este tolerat. Toate faptele care nu sunt tolerate intră în incidența justiției care îi sancționează pe cei care nu se pot adapta regulilor.

Atunci când ne raportăm însă la una din cele mai negre pagini ale istoriei contemporane, Holocaustul, participarea și responsabilitatea autorităților române în exterminarea evreilor au constituit subiect intens mediatizat în ultima perioadă. Vorbim și în acest context de ideea de toleranță, de înțelegere și aplicare a ei.

Campania de conștientizare a Holocaustului și a variatelor responsabilități în acest proces în general a produs rezultate, dar și anumite efecte nedorite, cum ar fi creșterea taberei celor care tind să fie de acord cu teze de factură antisemită, fără a înțelege imperios nevoia toleranței, dincolo de concept.

Trebuie să tolerăm ca să fim tolerați, trebuie să respectăm să fim respectați, trebuie să oferim libertate să fim liberi. Cu alte cuvinte toate aceste stări stau la baza toleranței. Toleranța trebuie privită ca pe o virtute și nu ca pe o obligație.

prof. Mihai Vâlceanu

2. Note de călătorie din lagărele naziste

Întâlnire cu trecutul la Dachau (august 2009)

Vizită la fabrica morții. Auschwitz – Birkenau (2010)

**Un drum spre moarte. Lagărul de muncă
de la Zabikowo**

Întâlnire cu trecutul la Dachau (august 2009)

Cu cât mă apropiam mai mult de lagărul de la Dachau, mă apăsa mirosul de durere și suferință. Zidurile înalte și massive acaparau poarta de oțel pe care era inscripționat mesajul „Arbeit Macht frei”.

Pentru cei mai mulți care au văzut acest mesaj poarta s-a închis pentru totdeauna.

Am intrat într-o curte imensă, învăluită într-o mare de praf în care a fost vărsat mult sânge. Sufletele celor morți parcă pluteau printre particulele de praf.

În dreapta se observa Bunker-ul în care erau încarcerați toți cei care se opuneau regimului, care aveau opinii. În fiecare celulă a Bunker-ului aproximativ zece oameni își așteptau cu inima la gură sentința. Erau ținuți în condiții mizere și maltratați.

Acum, celule sunt goale și mai sinistre, în câteva dintre ele se găsesc fotografii ale foștilor deținuți, obiecte personale, documente, hărți ale dominației naziste, uniforme...

M-a impresionat profund camera cu un ecran imens, unde rulau secvențe din ziua eliberării, declarații ale lui Adolf Hitler, imagini din timpul apelului, efectuat în fiecare zi, indiferent de vreme, ce dura chiar și șase-șapte ore. Am numit această cameră „Intalnire cu Trecutul”.

În partea stângă, un lanț de 30 de barăci, completau peisajul sinistru. Aceste barăci, adăpostiseră sute de mii de suflete. Barăcile originale au fost distruse în ziua eliberării. Acum este doar o reconstituire a ceea ce pentru alții a însemnat iadul de pe pământ.

Într-un colț îndepărtat puteai observa „crematoriul”, cuptorul de suflete. În aceeași clădire este și așa-numita „cameră de dușuri”, în care apa era înlocuită cu gaz toxic, care îi făcea pe oameni să amuțească pentru totdeauna.

În amintirea victimelor acestui genocid, în locul în care altă dată oamenii așteptau în frig numărătoarea, a fost ridicat un monument impresionant, care stilizează imaginea deținuților și a durerii acestora.

Este imposibil să vezi așa ceva și să nu fi mișcat, este ceva ce va rămâne în mintea și în inima mea pentru vecie.

Trușcă Andreea Cristina (clasa a XI-a)

Vizită la fabrica morții Auschwitz – Birkenau (2010)

Auschwitz – Birkenau sau supranumita „Fabrică a morții”... un loc puțin mediatizat și vizitat, față de restul obiectivelor turistice cu un trecut nu atât de captivant și cu urmări nu atât de terifiante. Am vizitat acest lagăr muzeu în vacanța de vară a acestui an și în memorie încă îmi persistă ororile pe care naziștii le-au comis împotriva evreilor.

De ce? Pentru simplul fapt că se născuseră evrei. Am vizitat așadar o fabrică a morții care a ucis mulți oameni nevinovați, care nu greșiseră decât că nu se născuseră „cu păr blond și ochi albaștri” așa cum erau cerințelor lui Adolf Hitler.

Auschwitz-Birkenau a fost un lagăr de concentrare nazist, situat în Polonia, la câțiva kilometri de Cracovia, care de altfel era cel mai mare lagăr nazist, ce în al doilea război mondial a avut un rol de distrugere în masă a populației evreiești în special.

Acest lagăr, în care doctorul Josef Mengele, așa cum am putut primi informații de la ghidul care ne-a condus prin întreg complexul, a făcut tot felul de experimente medicale, te marchează când îi afli tragica istorie, te lasă fără cuvinte și inevitabil îți trec prin minte aceleași întrebări: „De ce ei?”, „De ce îi tratau așa, ca pe niște ființe inferioare?”

Cum ajungi acolo te trec niște fiori reci pe șira spinării, probabil datorită faptului că te vezi înconjurat de garduri de sârmă ghimpată, care în urmă nu cu mai mult de 65 de ani erau traversate de curent electric, garduri ce pentru unii deportați cu sete de libertate erau fatale. În incinta lagărului poți vedea sutele de coșuri de fum rămase de la vechile barăci,

unde erau înghesuiți sute de oameni, flămânzi, dezbrăcați, bolnavi, puși adesea să doarmă pe jos. Poți observa șina de la o cale ferată care nu îți oferă decât sentimentul unui „ultim drum”. Încă de la intrarea în lagăr erau panouri cu poze vechi cu bătrâni și copii, mame plângând și tați fără forța de a-și apăra soția și copiii de ura hitleriștilor și de selecțiile acestora.

Erau selectați de cum coborau din tren: stânga – moare, dreapta – trăiește, iar cei care îi țineau în viață le ofereau una fără hrană și apă, nespălați, invadați de păduchi, dezbrăcați în temperaturi de sub 0 grade, la muncă în favoarea armatei germane. Acestea nu erau singurele selecții făcute. Atunci când doreau, comandanții sau doctorul Josef Mangele numărau până la cinci, iar nenorocosul cu numărul cinci era condamnat morții.

Când am ajuns la crematoriu și la camera de gazare, am rămas profund marcată de faptul că acolo încă mai erau oameni ce se rugau la niște ruine, pentru victimele Holocaustului, și prin ruine spun că atât a mai rămas din „arma” folosită de naziști. Înainte ca trupele americane să ajungă să elibereze supraviețuitorii, armata lui Hitler le-a distrus pentru a ascunde urmele genocidului.

Chiar și acum, după de 65 de ani de la Holocaust, încă se mai aduc sute de flori, lumânări și omagii, între crematoriu și camera de gazare. Acolo era scris și un text în limba română: „Strigăt de deznădejde și avertisment pentru omenire să fie pururi acest loc în care hitleriștii au ucis aproape un million și jumătate de bărbați, femei și copii în principal evrei din diferite țări europene. Auschwitz Birkenau 1940-1945”.

O altă intrare a actualului muzeu Auschwitz: Deasupra porții de acces, cu litere de metal se putea citi textul: „ARBAIT MACHT FREI” tradus din germană: „Munca te eliberează”, și mă gândesc câtă speranță au adus aceste cuvinte, câtă putere pentru a trăi și mâine au adus în rândul acelor oameni. Erau

Memoria Holocaustului

zeci de „Block-uri”, fiecare amintind un episod dramatic. Una plină cu bocanci, alta plină cu valize și geamantane, alta plină cu documente, dar cea mai impresionantă era cea plină cu poze ale deținuților. Erau mulți copii, mulți copii slabi.

Restul pozelor nu reușeau decât să-ți umple ochii de lacrimi, oameni răniți care nu primeau niciun fel de ajutor medical, a căror figură îți inunda sufletul de milă, pur și simplu căutau mila pe care nu le-o oferea nimeni.

Ceea ce s-a întâmplat în lagărul de exterminare Auschwitz-Birkenau este ceva de neimaginat pentru noi tinerii secolului al XXI-lea, și totuși s-a întâmplat. Acum 65 de ani au murit în chinuri groaznice adolescenți de vârsta noastră și nimeni nu va găsi un argument potrivit pentru ceea ce s-a întâmplat atunci.

Butoarcă Anca (clasa a X-a)

Un drum spre moarte. Lagărul de muncă de la Zabikowo

În luna septembrie a anului 2007 am participat la Întâlnirea tinerilor europeni, desfășurată în orașul Lubon din Polonia, iar un an mai târziu la înfrățirea acestui oraș cu cel din Bumbesti-Jiu. Am avut astfel ocazia să vizitez, unul dintre lagarele de muncă naziste din timpul celui de-al doilea război mondial. Locul în care viața și moartea s-au întâlnit față în față, nemilos pentru soarta câtorva zeci de mii de evrei.

Localizat în vestul Poloniei, în regiunea Wielkopolska, în apropierea autostrăzii A2 care traversează orașul Lubon, Lagărul Zabikowo a fost între 1941-1943 un lagăr de muncă forțată pentru evrei, iar mai apoi, până în 1945 a devenit o închisoare nazistă. Lagărul de muncă forțată a fost înființat oficial în luna februarie a anului 1941, după cum ne mărturisea ghidul. Evreii ținuți aici erau obligați să muncească la construcția unei autostrăzi care să unească orașul Frankfurt cu orașul Poznan, în prima fază, iar mai apoi să fie construită o rețea de autostrăzi care să facă legătura între cele mai importante orașe nemțești și poloneze.

La început, evreii erau mințiți că vor avea parte de condiții bune de cazare, de trei mese pe zi, iar la sfârșit vor primi bani pentru munca depusă. Numai că toate acestea s-au dovedit a fi doar promisiuni deșarte deoarece, odată ajunși în lagăr deveneau prizonieri, fără niciun drept, erau cazați în barăci de lemn insalubre, alimentele erau de cea mai proastă calitate, erau obligați să muncească indiferent de condițiile de mediu, iar bătăile, biciuirea și execuțiile publice erau practici obișnuite. Toți acești factori au „ajutat” la creșterea mortalității

în rândul deținuților și astfel lagărul de muncă s-a transformat într-un loc de exterminare.

Situația de pe frontul de est și mai ales înfrângerile suferite de nemți în 1942, au făcut ca lagărul să fie abandonat și prizonierii au fost trimiși în alte lagăre din regiunea Wielkopolska.

În aprilie 1943 însă, Zabikowo a devenit închisoare nazistă. Aici erau ținute persoanele (presupuse că ar acționa împotriva naziștilor) în timpul anchetei și tot aici erau executați în cazul în care primeau pedeapsa cu moartea. Prizonierii stăteau în barăcile din lemn rămase după lichidarea lagărului de muncă forțată.

Închisoarea Zabikowo mai era numită și închisoarea răzbunărilor sângeroase, deoarece, în cazul deținuților condamnați la moarte, aceasta era una lentă și extrem de dureroasă.

M-au impresionat cazurile unor deținuți arși de vii într-unul din cuptoarele care se aflau în curtea lagărului. În alte situații deținuții erau puși să sară până la epuizare pe niște bârne metalice aflate deasupra unui puț cu apă, sau să alerge în jurul piscinei din mijlocul lagărului, fiind mințiți că dacă vor rezista o anumită perioadă de timp, vor fi eliberați. Cei care rezistau prea mult, erau împinși și până la urmă mureau înecați sau din cauza hipotermiei.

În noaptea de 20 ianuarie 1945, a început evacuarea închisorii iar deținuții care erau prea epuizați de condițiile de detenție au fost împușcați și arși într-un incendiu care a cuprins majoritatea barăcilor, de aceea astăzi nu se mai pot vedea decât temeliiile care erau din piatră și clădirile în care locuiau ofițerii germani. Doar văzând cu proprii ochi acest lagăr poți înțelege de ce este imperios necesară memoria Holocaustului. De ce e important a ști și a nu uita, pentru a nu repeta.

Astăzi Zabikowo este muzeu, dar durerea victimelor din urmă cu aproape 70 de ani răzbate până la noi. În curtea lagărului se găsește monumentul intitulat „Nigdy wojny” („Niciodată război”) realizat de Józef Gosławski și o cruce mare de lemn se află exact în mijloc și este locul unde se aprind lumânări sau se aduc flori în memoria celor care au murit acolo și ale căror nume vor rămâne pentru totdeauna sculptate în piatră.

Crăciun Roxana (clasa a X-a)

3. Memoria Holocaustului. Impresii ale elevilor despre genocidul împotriva evreilor

Anul trecut am avut ocazia să îmi îmbogățesc cultura despre fenomenul numit Holocaust prin participarea la diferite activități sau concursuri. Ultima acțiune s-a desfășurat sub deviza: „A ști și a nu uita, pentru a nu repeta”.

Nu vreau să judec sau să imprim o nota personală, pentru că în opinia mea acest fenomen înseamnă mult mai mult decât părerea unui singur om, chiar mai mult decât părerea unor mase de oameni, unor comunități sau generații. Înseamnă mai mult decât opinia unor deontologi sau oameni ce sunt doctoranzi în domeniu.

Acest fenomen înseamnă un ecou, o lecție, o tragedie și pentru cei mai optimiști dintre noi, o filă neagră dintr-un capitol gri al istoriei, din care trebuie să învățăm, capitol în care cea mai marcantă personalitate a fost un om ce vroia să creeze o utopie subiectivă care nu poate exista niciodată dacă rasa umană va rămâne așa cum o știm cu toții: socială, interdependentă pentru indivizi.

Nu pot să descriu Holocaustul decât ca pe un atentat la natura umană, și sincer îi compătimeșc mai mult pe cei care au fost crescuți cu ideologia nazistă, decât pe cei care au murit în Holocaust. Îi compătimeșc pentru că simțul empatiei mă face să cred că, dacă ar trebui să trăiesc cu gândul că aș fi omorât mii, milioane de ființe umane, ce poate erau mult mai bogate spiritual decât mine, care poate dacă ar fi trăit ar fi făcut o lume mai bună sau măcar ar fi adus un zâmbet sau o lacrimă, mai succint și-ar fi marcat existența pe pământ altfel decât au făcut-o.

Deși este o temă istorică cu caracteristici palpabile (lagăre, camere pline de păr, de încălțăminte pentru copii, crematorii sau camere de gazare), am totuși o părere despre acest fenomen, alta decât o analiză rece, cu precizarea de a rămâne obiectiv.

Nu voi fi dur cu omul responsabil pentru atrocitățile comise, pentru că, fiind din altă generație, nu-mi pot însuși nicio ideologie a vremii fără să am o urmă de falsitate. Însă, ce voi face, este să vă împărtășesc gândurile despre Holocaust, în speranța că poate voi găsi și alte persoane care să gândească la fel.

Astfel sentimentul de bază lăsat de activitățile desfășurate în vederea informării despre Holocaust, este acela de respect pentru poporul evreu. Deși închiși în ghetouri au rezistat și au luptat, dar nu cu arme asemenea naziștilor, ci cu puterea ideilor. Sunt mândru să spun că în ziua de azi, puterea ideilor este una din cele mai importante arme.

Toate aceste lucruri au dus la particularizarea acestei acțiuni de distrugere în masă, întrucât era pentru prima dată în istorie când la moarte se răspundea nu cu mai multă moarte, ci cu o putere mult mai potentă decât cea fizică. Spun că s-a particularizat pentru că uciderile în masă nu au fost fără precedent. În acest sens ne putem aduce aminte de uciderea popoarelor precolumbiene de către conquistadori sau de cruciade.

Prin urmare, le mulțumesc celor care au rezistat, celor care au spus „nu sunt de acord”, și au sădit dorința de a trăi, în ciuda voinței unei națiuni cu aspirații către existența unei singure rase perfecte. Mă înclin în fața celor care au perpetuat în rândul generațiilor ce au urmat după dezastru, sentimentul de solidaritate, de prietenie, într-un cuvânt: TOLERANȚA. Simt că această deviză și-a atins scopul. Generația noastră știe

și nu o să uite niciodată, pentru a nu repeta ceea ce nu ar fi trebuit nici măcar imaginat.

Astăzi se cere conștientizarea libertății de a alege. Un rege poate mișca un om, un tată își poate revendica fiul, însă, de reținut că, deși regii sunt cei care comandă, sufletul aparține doar omului. În fața lui Dumnezeu nu ne putem scuza cu ce ne-au spus alții să facem, nu putem da vina pe conjuncturi, pentru că în final avem de ales. Întotdeauna putem spune NU!

Zgarbură Robert (clasa a XII-a)
redactor-șef al Revistei on-line de istorie „HISTORIA C.N.E.T.”

Cu un profund sentiment de tristețe îmi amintesc ceea ce a reprezentat, în opinia mea, o pată neagră în istoria omenirii: HOLOCAUSTUL.

Valuri de cruzime au cuprins mai toate țările Europei în timpul celui de-al Doilea Război Mondial. Aceste atrocități mă duc cu gândul la o singură întrebare: „De ce a fost nevoie de un asemenea genocid?”

Este binecunoscută ideologia nazistă ce a dat frâu liber rasismului, antisemitismului și xenofobiei. Datorită acesteia, aproape șase milioane de oameni au fost exterminați. Simplul fapt că s-au născut evrei constituie mobilul acestor crime. Conform ideologiei naziste, se formase o așa-zisă conspirație a evreilor de a controla lumea, căreia i se opunea „misiunea ariană”.

Însă nu numai evreii au fost nevoiți să îndure persecuțiile regimului nazist. În încercarea de a crea o rasă superioară, s-a decis și exterminarea romilor, care, conform

ideologiei naziste fuseseră o populație ariană „stricată”. De asemenea, pentru a menține puritatea rasei ariene, persoanele cu malformații au fost ucise.

Uriașa uzină a morții se compunea din lagărele de concentrare de la Auschwitz, Birkenau, Dachau, Buchenwald. Chiar dacă nu se cunoaște exact numărul evreilor uciși în Holocaust, mărturiile pușinilor supraviețuitori confirmă tragicul acestor evenimente. Cei care au scăpat de gazare și au supraviețuit foametei, bolilor, frigului și muncilor forțate până la extenuare au învins ororile unui sistem nedrept, care îi condamnase, sub lozinca „Arbeit macht frei”, la moarte. Însă cum reușești să faci față acestor evenimente ca martor direct, traversandu-le prin chiar miezul lor de bază? Acești oameni au reușit să înfrunte situații cumplite într-un chip demn și să găsească, dincolo de porțile lagărelor hitleriste, suficiente resurse pentru a privi ziua de mâine.

Mereu la un pas de moarte, au găsit puterea de a supraviețui, de a lupta și de a „împinge roata istoriei” înainte, cu luciditatea.

Este necesar să ne amintim trecutul, altfel suntem condamnați să-l repetăm iar istoria ne învață că vina mai mare este a celui care nu a împiedicat decât a celui care a făcut.

Guțilă Andreea

Holocaustul nu poate accepta o definiție concretă, o denumire extinsă sau o explicație logică, măcar de ordin politic; este un episod dintr-un masacru în masă, dintr-un film în care specia umană „s-a ridicat” la nivelul animalelor. Cine sunt victimele? Un popor, câteva milioane de oameni a căror

unică greșeală a fost să se nască. Să se nască într-un trecut întunecat, încă zbuciumat în prezent și să fie obligați, prin prisma acestui fapt, să îndure entropia unui conducător tiran, produs al epocii sale.

Privind din exterior, putem spune că Holocaustul reprezintă fuziunea între cele două substraturi profunde ale omului: gena violentă, o violență sălbatică la Adolf Hitler care există și se manifestă sau se atenuează la fiecare dintre noi și gena suportabilității, cealaltă extremă, o rezistență de necutremurat la suferință a evreilor care, deși în mijlocul unor atrocități dictatoriale aveau puterea mereu de a se încrede într-un viitor liber.

De fapt, Holocaustul a fost scena deschisă unde s-a jucat spectacolul macabru al celor două identități umane, a duplicității firii, a violenței nestăpânite și sfâșietoare cu cea a rezistenței și puterii omului de a suporta și de a lua parte la propriul masacru.

Lungu Laura

Lumea considera că un supraviețuitor e un om norocos, dar în realitate supraviețuirea e de multe ori o povara grea, încărcată cu sentimente de vinovăție și amintiri dureroase care nu pot fii șterse.

Holocaustul s-a transformat într-o „lecție de istorie” care a modificat percepția noastră asupra trecutului devenind în același timp un simbol al răului absolut în civilizația vest-europeană.

În opinia mea, Holocaustul reprezintă un eveniment unic care a subminat valorile și credințele fundamentale ale

civilizației noastre și a ridicat noi întrebări la adresa societății. A fost mult timp un subiect tabu, despre care nu se discuta în mod deschis, iar în puținele studii care se ocupau de acest fenomen, responsabilitatea era restrânsă la naziști și la colaboratorii lor considerați elemente periferice.

În comparație cu ce s-a întâmplat peste tot în Europa, salvarea câtorva sute de mii de evrei din România rămâne un miracol.

În ceea ce îi privește pe evrei, drama lor nu s-a înclinat prea ușor. Urmăriți de ură și antisemitism dement, ei au continuat să moară pentru că se născuseră evrei.

Simerea Alexandra

Holocaustul reprezintă o perioadă importantă din istoria contemporană, fiind o pagină neagră deoarece mulți oameni și-au pierdut viețile în lagărele naziste. Această tragedie, în urma curgerii istoriei a devenit unul dintre cele mai sensibile subiecte ale lumii, dar și a României post-comuniste.

Un număr foarte mare de evrei au fost uciși în Holocaust, aproximativ șase milioane. Mulți dintre aceștia au sfârșit tragic în lagărele de muncă forțată sau în cele de exterminare.

În opinia mea, această perioadă a istoriei trebuie comemorată în fiecare an, ca un recurs al conștiinței umane, pentru a le păstra vie memoria milioaneilor de oameni uciși în această tragedie. Victimele erau înghesuite în ghetouri înainte de a fi trimise în lagăre, erau ucise persoane care sufereau de malformații congenitale, de boli mintale, mulți copii au fost

expuși experimentelor medicale. Această tragedie a lăsat multe victime și goluri în urma ei.

Fiecare dintre noi ar trebui să știm despre această tragedie și în fiecare an să o comemorăm printr-un eveniment, să ne readucem aminte de suferințele celor care au căzut victime acestui haos, acestei tragedii de neuitat. Multe pagini au fost scrise despre evenimentele Holocaustului, despre victimele și cifra celor uciși.

Pământul era plin de oameni morți sau pe moarte. Nu îi puteai deosebi unii de alții, cei vii zăceau peste cadavre. Aceasta este o imagine a Holocaustului. Aceste imagini reprezintă un adevăr, nu sunt doar cuvinte, ci un adevăr crud, imagini de neuitat.

De aceea, nu trebuie să trecem cu vederea peste acest eveniment din istorie, trebuie să îl comemorăm, să ne aducem aminte de cei care au suferit și au murit în această tragedie, care a intrat în istorie sub numele de Holocaust.

Păunescu Roxana

Holocaustul a însemnat crima împotriva unei națiuni, crima împotriva umanității. Etimologic, Holocaustul înseamnă „ardere completă” (în greacă holo = complet , întreg și Kaustos = ardere) a oamenilor. Holocaustul se mai poate defini și ca „Shoah”, care înseamnă calamitate, dezastru .

După părerea mea, termenul de Holocaust înseamnă un masacru comis de către naziștii conduși de Adolf Hitler împotriva evreilor. Acest lucru nu ar mai trebui să se întâmple, deoarece au murit prea mulți oameni nevinovați

pentru simplul fapt că erau „*untersmenschen*” (suboameni), îndeosebi evreii.

Uciderea în masă a evreilor este motivată de doctrina nazistă care stipula faptul că lumea trebuie să fie condusă de acei „*ubermenschen*” (oameni de clasă superioară), în special arieni, pentru care rasele inferioare trebuiau să muncească pe post de sclavi sau să moară pentru a le lăsa locul în societate.

Cred că metodele folosite de germani au fost de-a dreptul barbare, nedemne de rasa lor superioară. Cum poți fi atât de cinic și de nepăsător față de oameni, mințindu-i că vor face duș? Sau scriind pe poarta lagărului că „munca te face liber” când, de fapt, munca ducea la moare?

Chiar și după 65 de ani de atunci lumea nu a uitat, amintindu-și și astăzi de genocidul comis de germani împotriva ființei umane.

Acest lucru nu mai trebuie să se întâmple NICIODATĂ!

Popescu Gianina-Delia

Definiția cea mai potrivită pentru Holocaust este: uciderea cu sânge rece în masă a milioane de evrei, dar și moartea altor oameni de alte naționalități.

Lagărele de concentrare de la Birkenau, Auschwitz, Buchenwald, Dachau ș.a. ne stau și astăzi mărturie chinurilor îndurate de milioane de oameni nevinovați și aceasta pentru simplul fapt, că Adolf Hitler dorea să găsească pretextul pentru izbucnirea celui de-al doilea război mondial sau ca teoriile sale asupra raselor să prindă valoare. Un act de neacceptat...

Oare umilințele, suferințele psihice și fizice, persecutările, înfometarea, privarea evreilor de drepturile lor civile și economice nu sunt un exemplu pentru actele săvârșite de un om care nici măcar nu s-a gândit la repercursiuni.

Hitler este considerat principalul vinovat pentru moartea a milioane de oameni, cu toții tratați ca ultimele spețe ale societății, care au lăsat în urmă mame, tați, frați sau surori care în ziua de astăzi încă își plâng morții.

Oare, evreii erau pentru el, adevărații adversari, frica de a se răscula împotriva lui l-a făcut să-i extermine sau doar gândirea-i diabolică l-a determinat să recurgă la acest gest?

Adolf Hitler poate fi considerat călăul istoriei, iar evreii, victimele nevinovate prinse între gândurile negre ale călăului și frica de a nu-și pierde puterea asupra propriei vieți.

Actul ce a condus la Holocaust este un strigăt, un avertisment istoric, a milioane de vieți luate pentru simplul fapt că se născuseră și că existau.

Frăsia Diana Ana-Maria

Holocaustul este termenul care desemnează modul sistematic prin care evreii din Europa au fost persecutați și anihilați datorită lui Adolf Hitler, care după preluarea puterii s-a dezlănțuit împotriva evreilor.

Mai întâi, evreii au fost excluși din funcțiile de stat și datorită „legilor rasiale” li s-a luat cetățenia. Evreii au fost trimiși în lagăre de concentrare, le-au fost impuse reguli și confiscate averile, au fost obligați să poarte „Steaua lui David”, semn prin care aceștia erau distinși.

Este greu de imaginat pentru noi, chinurile prin care au trecut acele persoane, înfometarea și munca epuizantă duceau la moartea inevitabilă, nu contau pentru nimeni. În cazul în care se opuneau împotriva naziștilor erau trimiși în lagăre de exterminare.

Pentru evrei durerea și chinurile îndurate au fost de neimaginat, în lagărele de deținuți erau supuși unor experiențe medicale inumane, iar aici nu se ținea cont de vârstă.

Exterminarea evreilor a rămas în istorie un eveniment macabru și reprezintă una dintre cele mai negre perioade ale istoriei umanității.

Nimeni nu va putea vreodată să-și închipuie durerea, chinurile, schingiuirile la care au fost supuși acei oameni, suferința mamelor care-și pierdeau copiii, a rudelor. „Holocaustul” reprezintă pentru mine cele mai inumane fapte făcute împotriva unor persoane de alte persoane. Durerea este provocată în sufletul nostru și atunci când ne gândim la chinurile pricinuite de acele persoane fără de suflet. Ceea ce putem să mai facem acum este să ne rugăm pentru sufletele morților nevinovați.

Lupu Alexandra - Mădălina

Holocaustul... o filă neagră din istoria omenirii, însă o filă importantă care relatează umilințele și exterminarea evreilor, adversarilor regimului nazist și a celor care nu au avut norocul să se nască cu ochi albaștrii.

De-a lungul istoriei, poporul evreu a trecut prin multe necazuri și primejdii. Unele, până aproape de pierzanie.

A suferit multe, dar nu și-a pierdut speranța. Și până la urmă, muncind cu dăruire, luptând pentru idealurile lor, iubind libertatea mai mult ca orice, a ajuns cu demnitatea la liman și la lumină.

Trecutul doare, deși trăim într-o lume mai luminoasă care tinde spre progres și globalizare, dar care încă are o forță întunecată de sărăcie și moarte. Trecutul doare, dar în același timp constituie o dovadă certă a ceea ce s-a întâmplat. În cazul Holocaustului, înțelegem mai bine importanța vieții; a faptului că singura vină a evreilor era pur și simplu că s-au născut, că treci prin viață așa cum îți este dat, cu necazuri, cu bucurii, cu clipe de fericire și tristețe, cu prieteni sau fără, depinde de conjunctură dacă le avem pe toate sau nu. Suntem pe pământ doar în trecere, suntem amintirile celor dragi. Uneori putem alege cum se va derula viața noastră, dar din păcate nu deținem întotdeauna controlul asupra a ceea ce se întâmplă.

Nu am alege în mod deliberat ca noi sau cei pe care îi iubim să fim victimele unui asemenea masacru, la fel s-a întâmplat și înainte, când victimele regimului nazist au fost torturate sau exterminate. Nu ele au ales asta.

Negricioiu Alina

Unii cercetători privesc antisemitismul ca pe o prejudecată religioasă. Alții îl văd ca pe o varietate anti-evreiască a unui sentiment de ură generală îndreptată împotriva minorităților etnice. În concepția antisemită, evreii reprezintă forțe misterioase, mitice și diabolice, sunt atotputernici și joacă un rol sinistru în istoria omenirii. În Evul Mediu, creștinii antisemiți predica interzicerea contactului cu

evreii și mulți credeau că evreii sunt aliații Diavolului.

Am asistat recent la o manifestație organizată de către domnii profesori Andrei Popete-Pătrașcu și Gheorghe Nichifor, pe data de 9 octombrie. Această zi reprezintă Ziua Națională de Comemorare a Holocaustului. A fost o experiență cutremurătoare mai ales în ceea ce privește raza vizuală, din cauza imaginilor afișate care înfățișau durere și neputință. Am știut mereu ca Holocaustul a însemnat un masacru de proporții uriașe care a distrus orice fărâmbă de demnitate, umanitate și viață a evreilor și nu numai, de aceea consider oportună această manifestație organizată în școala noastră. Trebuie să știm ca soluția finală a problemei evreiești, găsită și aplicată de Adolf Hitler a însemnat uciderea a șase milioane de evrei în timpul celui de-al doilea război mondial. Au fost aduși și elevi din liceu, în special pentru a le arăta unde poate duce extremismul.

Viața i-a marginalizat pe evrei și i-a transformat în relicve neplăcute ale unui trecut întunecat, de care mulți nu vor să-și aducă aminte. Josef Mengele supranumit și „îngerul morții” și ceilalți doctori naziști au torturat bărbați, femei și copii. Au realizat experimente medicale neexplicabile, cumplite cât a durat Holocaustul. Victimele au fost puse în camere speciale unde au fost drogate, sau înghețate până la moarte. Copii erau cel mai adesea predispuși operațiilor chirurgicale realizate fără anestezie, astfel încât durerea să fie și mai cruntă. Transfuziile de sânge de la unul la celălalt, injecții cu substanțe letale. În aer plutea cruzimea infinită.

Numai câțiva copii au reușit să reziste atrocităților petrecute la Auschwitz, aceștia au povestit apoi de un „unchi Mengele” care le aducea bomboane și haine. Apoi îi ducea în laboratorul său medical unde avea să se desfășoare calvarul.

Holocaustul este evenimentul care se remarcă prin multă durere fizică și morală dar și neputință, tocmai de aceea

consider ca este prea crud pentru a fi uitat și avem nevoie să fim constant informați cu cele întâmplate acolo. Aș vrea astfel, ca prin fiecare dată de 9 octombrie să ne readucem aminte de tot ceea ce reprezintă Holocaustul și să încercăm ca în fiecare an să aducem un omagiu victimelor care au rămas prizoniere printre zidurile lagărelor morții.

Onescu Denisa

Holocaustul, a rămas în istorie ca un vis urât, un dezastru revoltător care a distrus aproape în totalitate evreii din Europa. Pentru tot acest masacu, germanii nu-și vor putea căpăta niciodată iertarea sufletelor care au murit în chinuri groaznice. Evreii nu-și puteau hotărî destinul, nu puteau „să vorbească”... destinul le era deja hotărât de Germania. Partidul nazist încerca din răspuțeri să înlătore evreii, să-i țină departe de posturile publice; însă toate aceste planuri erau bine ascunse de o parte alcătuită din numeroase dorințe pentru emigrarea evreilor.

O altă scuă, pe care mulți germani au susținut-o a fost asasinare unui diplomat de către un evreu, în urma căreia evreii s-au retras în alte țări. Holocaustul, numai prin pronunție provoacă o stare de teamă, evreii și germanii ne duc cu gândul la masacu ce a mișcat mulți oameni, la viețile unor oameni care au pierit doar pentru simplu fapt că erau evrei.

Nici un motiv „artificial” pentru mulți, nu poate scuza toate sufletele chinuite, nu pot fi uitate toate momentele groaznice pe care mulți copii nevinovați folosiți de multe ori pentru experimente, mureau în chinuri groaznice. Mulți dintre cei care-și așteptau sfârșitul își doreau moartea, gând ce

pentru mulți oameni e foarte departe. Creștinii îi considerau pe evrei, trimișii Diavolului... concepție ce a trezit frica multora și au căutat cea mai rapidă metodă: aceea de a-i alunga din viața lor.

Chiar dacă Germania și-a cerut scuze în mod oficial pentru suferința pe care au trăit-o evreii, acesta este doar un clișeu din multele altele ale istoria omenirii care nu poate fi uitat.

Cîrciumaru Laura-Cristina

Din punctul meu de vedere, Holocaustul a fost o formă de răzbunare asupra infiltrațiilor în comunitatea nazistă.

Gândirea hitleristă a luat amploare odată cu evenimentele imprevizibile de care Adolf Hitler era responsabil.

Milioanele de oameni care au suferit datorită teoriilor lansate de Hitler au fost principalele victime ale perioadei naziste. Acest lucru s-a întâmplat datorită inadaptării la rasa perfectă, rasa ariană.

Lagărele de exterminare a evreilor stau martore și astăzi la torturile trăite și îndurate de evreii europeni. Dușurile de acid hialuronic cristalizat, înfometarea, deportarea, cât și mai multe suferințe îndurate de evrei sunt evenimentele propriu-zise pentru un trecut plin de lacrimi și strigăte disperate.

Urmașii victimelor căzute datorită necugetării hitleriste, a gândurilor întunecate și setei de putere absolută și de perfecțiune își plâng și la ora actuală familiile, întrebându-se:

„Cu ce am greșit atât de mult de a fost nevoie de o așa cruzime? Nu este vina noastră că ne-am născut evrei!”

Am asistat la prezentarea ce a avut loc în cadrul Colegiului Național „Ecaterina Teodoroiu”, organizată de colegii de la alte clase și m-am cutremurat văzând cum mii de oameni au fost tratați cu o cruzime de neconceput. Copiii supuși experimentelor doar din plăcerea doctorului Mengele de a face știință și de a-și lăsa numele în istorie, felul în care îi mințeau pe oameni pentru a-i duce în camerele de gazare, modul în care erau bătuți (uneori chiar și fără motiv) și înfometați... toate aceste lucruri nu pot trece indiferente pentru nimeni.

Pot afirma că Holocaustul poate fi comparat cu eliminarea unei întregi culturi și comunități, aceea a evreilor.

Cele șase milioane de evrei uciși sunt considerați de semenii lor martiri, un sacrificiu pentru țară.

Ciobanu Oana-Irina

Una din cele mai negre pagini din istorie s-a scris în urma sacrificării evreilor, sacrificare abominabilă și ireversibilă a cărei amintire timpul o readuce mereu în prim-plan.

Holocaustul este unul din acele evenimente pe care istoria l-a păstrat pentru a evita repetarea lui. Atât xenofobia cât antisemitismul există, din nefericire și astăzi, însă se încearcă minimalizarea lor pe cât posibil. În ziua de azi, antisemitismul este aspru pedepsit și se interzice promovarea sa sub orice formă.

Holocaustul a acoperit cu un val întunecat sute de mii de familii, toate deja afectate de contextul temporal care coincide celui de-al Doilea Război Mondial. Imaginile cu evrei exterminați, ținuți în camere de gazare și copii morți înainte de vreme conjugate cu pierderi umane dezastruoase pătează o mare parte a istoriei universale contemporane.

În opinia mea, chinurile și torturile suferite de evreii din toate colțurile lumii sunt greu de înțeles pentru că imaginile nu redau sunetele sau sentimentele care să ne facă să simțim întreaga suferință suportată de acei oameni pe care semenii lor nu îi recunoșteau. Un român, care a trecut la acea vreme prin aceleași condiții le asemana cu o dezumanizare lentă în care „poți pieri dacă lași ura să te stăpânească”.

Avramescu Roxana

În opinia mea Holocaustul reprezintă perioada cea mai cutremurătoare din istorie. Evreii au fost supuși unor terori abisale care și astăzi după atâția ani provoacă groază pentru cei care o cunosc.

Principalul răspunzător pentru această teroare a fost conducătorul Germaniei naziste, Adolf Hitler, responsabil pentru moartea a peste șase milioane de evrei.

În ianuarie 1942, la o întâlnire a liderilor național-socialiști s-a luat hotărârea aplicării „soluției finale”. Această soluție finală avea drept rezultat exterminarea tuturor evreilor din Europa.

Populația evreiască s-a opus acestei hotărâri, evreii asociindu-se cu alte grupări și formând „Organizația evreiască de muncă”.

Totul s-a dovedit a fi în zadar, evreii au fost învinși, iar consecințele au fost inimaginabile: milioane de evrei au fost uciși sau deportați în lagăre de exterminare.

În acest scop au fost construite lagăre de exterminare la Auschwitz, Majdanec, Treblinka și în alte locuri.

Lagărul reprezintă locul final pentru evrei, care odată ajunși în acest tărâm al morții și groazei nu mai exista posibilitatea să se reîntoarcă la viață.

Victimele erau tratate mai rău decât niște animale, erau transportate în vagoane de marfă, lipsite de alimente, apă și îngrijiri medicale. Mulți evreii își pierdeau astfel viața înainte să ajungă în lagăre, locul morții sigure și al groazei.

Ajunși în lagăre evreii erau triați, cei sănătoși erau forțați să muncească până la epuizare fără a primi hrană sau apă. Slăbiți de putere, nemaiputând presta munca la care erau supuși zilnic aceștia erau uciși în camerele de gazare. Morții erau arși în crematorii.

Holocaustul a avut profunde consecințe asupra mentalului colectiv al poporului evreu, îngrozitor lovit de ura nazistă.

După ce a luat sfârșit cel de-al doilea război mondial, mulți naziști au plătit pentru faptele lor inumane fiind judecați în orașul german Nurnberg majoritatea fiind condamnați la moarte prin spânzurătoare.

Popescu Maria-Cristina

Michael Berenbaum afirma într-ua din lucrările sale că Germania devenise un „stat genocidar”. Fiecare ramură a sofisticatei birocrății a acestei țări a fost implicată în procesul

de ucidere. Bisericile parohiale și Ministerul de Interne au furnizat liste de nașteri care arătau cine este evreu; poșta a livrat ordinele de deportare și denaturalizare; Ministerul de Finanțe a confiscat proprietățile evreiești; universitățile au refuzat să admită studenți evrei, au refuzat să acorde diplome celor deja înscriși și au concediat profesorii evrei; oficiile guvernamentale de transport au pregătit trenurile de deportare; companiile farmaceutice germane au testat medicamente pe prizonierii din lagăre, totul era într-o unitate totală, unitate nazistă ce avea ca scop destinul unui popor.

Fiind un eveniment unic atât prin dimensiunea cât și prin cruzimea lui, Holocaustul a însemnat mai mult decât un genocid, a reprezentat violența unei întregi rase umane, capabile de o sălbăcie a firii de neînchipuit. Nu a fost vorba numai de exterminarea poporului evreu, ci și de o bătălie dusă între cei care, superiori, făceau ca moartea fiecăruia să fie o medalie și cei care reprezentau medaliile, cei care, cu o naivitate tulburătoare, credeau că vor scăpa. Pare că acest calvar nu a existat niciodată, nu putem concepe că s-a comis o asemenea calamitate și un asemenea delir al suferinței. Ei bine, camerele de gazare și crematoriile, platforme de cale ferată și șirurile interminabile de barăci de lemn sunt dovezi ale crimei sistematice și mecanizate pe care naziștii au făcut-o asupra evreilor europeni.

Evreii au suferit. Mai mult decât atât, au murit. Și situația actuală este una dezolantă: peste un milion de evrei uciși în timpul Holocaustului au fost îngropați în „morminte comune” pe care astăzi nu le mai cunoaște, la 65 de ani de la eliberarea simbolului de tristă amintire a Holocaustului – Lagărul de la Auschwitz.

Bîjnea Minodora Daniela

4. Ecouri ale Sesiunii de comunicări „Ziua Holocaustului - 9 octombrie” în presa locală și regională

**Săptămânalul „Vertical”
Cotidianul „Gorjeanul”
Cotidianul „Pandurul”
Săptămânalul on-line „Universul”
Cotidianul „Impact în Gorj”
Gorj TV
RTV Gorj**

Dramele istoriei: A ști și a nu uita, pentru a nu repeta...

Memoria Holocaustului la Colegiul Național „Ecaterina Teodorescu”

Holocaustul, una dintre cele mai mari tragedii din istoria secolului al XX-lea, și chiar din istoria lumii, în general, a constituit și este încă, din păcate, un subiect controversat. Elevii de la Colegiul Național „Ecaterina Teodorescu” din Târgu-Jiu, coordonați de profesorii Andrei Popete-Pătrașcu și Gheorghe Nichifor, au încercat să readucă în memorie, această pagina neagră a istoriei scrisă în urmă cu peste o jumătate de secol, când aproximativ șase milioane de evrei au fost exterminați în lagărele naziste.

Sesiunea de comunicări organizată sub genericul ZIUA HOLOCAUSTULUI – 9 OCTOMBRIE, s-a bucurat de prezența câtorva zeci de elevi, iubitori ai istoriei, care împreună cu profesorii lor au rememorat drama poporului evreu, în timpul celui de-al doilea război mondial. Elevii clasei a X-a A, profilul matematică-informatică, au recreat dimensiunea fenomenului numit Holocaust, prin realizarea unei aplicații documentar-fotografice intitulată MEMORIA HOLOCAUSTULUI. Motto-ul ales de elevi („A ști și a nu uita, pentru a nu repeta”), este unul sugestiv pentru ceea ce a însemnat „Soluția finală” aplicată poporului evreu. Comunicările susținute au avut în vedere teme, la a căror documentare elevii au folosit peste 350 de imagini-document, studii și cărți de specialitate, coordonați

de profesorul Andrei Popete-Pătrașcu: „Evreii de-a lungul istorie”, „Viața evreilor înainte de Holocaust”, „Ghetourile”, „Deportarea”, „Lagărele de muncă și de concentrare”, „Lagărele de exterminare”, „Camerile de gazare”, „Experimentele medicale”, „Evreii români și Holocaustul”, „Eliberarea”.

Trei dintre elevele Colegiului Național „Ecatarina Teodoroiu” au vizitat în ultimii ani, și câteva din lagărele naziste, prezentându-le colegilor lor impresii despre aceste fabrici ale morții: **Întâlnire cu trecutul la Dachau** – Trușcă Andreea Cristina, **„Fabrica morții” – Auschwitz 2010** – Butoarcă Anca și **Un drum spre moarte. Lagărul de muncă Żabikowo** – Crăciun Roxana. „Cu cât mă apropiam mai mult de lagărul de la Dachau, mă apăsa mirosul de durere și suferință. Zidurile înalte și masive acaparau poarta de oțel pe care era inscripționat mesajul Arbeit Macht frei (Munca te eliberează). Pentru cei mai mulți care au văzut acest mesaj poarta s-a închis pentru totdeauna”, ne-a relatat Andreea-Cristina Trușcă, aceasta vizitând în vara anului 2009, Lagărul de la Dachau.

Pentru ca elevii să înțeleagă mai bine și anumite noțiuni utilizate în comunicările aplicației MEMORIA HOLOCAUSTULUI, Adrian-Eugen Preda, un pasionat al celui de-al doilea război mondial, a susținut în fața colegilor săi un referat despre simbolistica limbajului în lagărele naziste.

Profesorul Andrei Popete-Pătrașcu, unul dintre organizatorii acestei activități, va fi prezent în luna noiembrie, timp de o săptămână, la Institutul de Studiere a Holocaustului Yad Vashem, din Israel, în cadrul unor cursuri de specialitate, după ce în vara anului 2006 a vizitat și Lagărul de la Auschwitz. Acesta ne-a declarat că este necesar ca elevii să cunoască drama poporului evreu, în lagărele naziste, aceste file negre, pe care istoria le-a consemnat: „Curajul de a ne aduce aminte – spunea Elie Wiesel (laureat al premiului Nobel

pentru Pace) – căci nu toate victimele au fost evrei, dar toți evreii au fost victime.”

La activitatea de vineri, 8 octombrie, de la Colegiul Național „Ecaterina Teodoroiu”, a participat și elevul Adrian Vasilescu, de la Școala Generală Prigoria, care a câștigat anul acesta, la Brașov, Locul I la Concursul Național Memoria Holocaustului, fiind coordonat de profesorul Liviu Groșeanu. Din partea Societății de Științe Istorice din România – Filiala Gorj, prof. dr. Gheorghe Nichifor i-a înmănat o diplomă de onoare și câteva cărți despre tematica Holocaustului.

Chiar dacă problematica Holocaustului este departe de a fi pe deplin elucidată, strădania acestor elevi de a înțelege drama celor aproximativ șase milioane de evrei, sub coordonarea atentă a dascălilor lor de istorie, este un exemplu asumant pe care tot mai mulți ar trebui să îl urmeze.

Cornel Șomâcu

„Vertical”, an VI, nr. 246, din 13-19 octombrie 2010

O pagină neagră din istorie Holocaustul, comemorat la Târgu-Jiu

Elevii Colegiului Național „Ecaterina Teodoroiu” din Târgu-Jiu au marcat ziua de 9 octombrie, „Ziua Holocaustului”, printr-o sesiune de comunicări. Tinerii au realizat materiale pe diferite suporturi pe care, ulterior, le-au prezentat

elevilor din cadrul colegiului. Evenimentul a avut ca motto „A ști și a nu uita, pentru a nu repeta”.

Profesorul de istorie Andrei Popete-Pătrașcu, din cadrul Colegiului Național „Ecaterina Teodorescu”, este cel care i-a ajutat pe elevi să înțeleagă această pagină neagră a istoriei omenirii.

În cadrul proiectului de aducere în atenție a ceea ce s-a întâmplat cu evreii în timpul Holocaustului a avut o intervenție și prof. dr. Gheorghe Nichifor – președintele Societății de Științe Istorice din România – filiala Gorj. „O acțiune menită să omagieze memoria victimelor Holocaustului. Este, înainte de toate, o dezbatere teoretică cu privire la ideologiile care au susținut această manifestare rasistă și apoi este vorba despre o componentă practică ce vrea să implice elevii în realizarea de materiale documentare cu privire la această problemă extrem de importantă a istoriei umanității”, a declarat Gheorghe Nichifor, directorul Colegiului Național „Ecaterina Teodorescu” din Târgu-Jiu.

Materiale realizate de elevi

Elevii, conduși de profesorul Andrei Popete-Pătrașcu, au arătat un real interes pentru această temă, fiind impresionați de soarta pe care evreii au avut-o în timpul Holocaustului.

„Sunt materiale realizate și prezentate de elevi, sub diferite forme, impresii de călătorie, lecturi ale unor materiale informative, imagini pe care ei le-au realizat. Este vorba despre o întrepătrundere de activități care să dea o altfel de imagine, mai dinamică, mai în sensul acestor vremuri. Există implicații pentru așa ceva, cum există interes pentru orice fel de temă, dacă știi cum să cooperezi cu elevii. Aici mi se pare

mie că este secretul relației noastre cu elevul, pentru că potențial intelectual există”, a mai spus directorul colegiului.

„Comemorăm ziua națională a victimelor Holocaustului. Vorbim, așadar, despre Holocaust, o pagină neagră din istoria omenirii, o pagină de tristă amintire. Activitatea s-a desfășurat sub auspiciile unui motto care, credem noi, este sugestiv: „A ști și a nu uita, pentru a nu repeta”, a declarat profesorul de istorie.

Datorită interesului său pentru acest fenomen, Andrei Popete-Pătrașcu va participa, în toamna aceasta, la o activitate de documentare care va dura o săptămână, în Israel, fiind invitat de către Institutul Holocaustului din respectiva țară.

„M-a impresionat soarta evreilor”

La manifestarea de vineri, de la C.N.E.T. a luat parte și profesorul de istorie Liviu Groșanu, de la Școala Generală Prigoria, împreună cu elevul său Adrian Vasilescu. Acesta din urmă a fost premiat la faza națională a Concursului Memoria Holocaustului, ocupând primul loc. „Pentru a doua probă, cea practică, mi-am ales o temă cu etapele dehumanizării.

Tema mea a conținut și steaua lui David făcută din pânză galbenă, cu sârmă ghimpată pe margini, alături de fotografii pe care eu le-am considerat sugestive. M-a impresionat foarte mult soarta pe care au avut-o evreii, oameni nevinovați fiind supuși la asemenea suferințe pentru simplul fapt că s-au născut evrei”, a declarat Adrian Vasilescu, elev în clasa a VIII-a.

Dorina Cioplea

„Gorjeanul”, an XIX, serie nouă, nr. 5585, din 11 octombrie 2010

Povestea finalistului concursului „Memoria Holocaustului”

Are doar 14 ani și a câștigat locul I pe țară la Concursul Memoria Holocaustului. Adrian Vasilescu este elev la Școala Generală Prigoria și este pregătit de profesorul Liviu Groșeanu. Concursul la care au participat elevi din toate județele țării a avut două probe, una scrisă și una practică. „La proba practică am folosit ca punct de orientare etapele dezumanizării”, spune Adrian Vasilescu.

Deși are doar 14 ani, Adrian a simțit suferința prin care au trecut oamenii doar pentru că erau numiți evrei. Citind Jurnalul lui Anne Frank, fetița evreică ce a căzut victimă genocidului nazist, Adrian a ajuns la concluzia că uneori oamenii ar fi mai bine să se comporte ca animalele pentru că ele nu îșiucid semenii.

„Pentru concurs a trebuit să citesc mai multe cărți, printre care și acest jurnal. M-a impresionat foarte mult faptul că ea era doar un copil și a trebuit să sufere atât. Toți oamenii ar trebui să cunoască ce s-a întâmplat în lagăre pentru ca aceste orori să nu se mai repete”, spune Adrian.

Elevul din clasa a VIII-a dorește să cunoască mai mult despre acele vremuri de la un supraviețuitor. „Aș vrea să cunosc pe cineva care a supraviețuit Holocaustului. Cred că l-aș întreba cum erau tratați acolo și dacă știau ce îi așteptă. De asemenea, aș vrea să știu cum au scăpat, ce au simțit în acele

momente și dacă au mai avut la cine să se întoarcă. Nu în ultimul rând, mi-aș dori să vizitez unul dintre lagăre”, mai menționează elevul.

Memorie

În memoria celor care au căzut victime genocidului nazist elevii Colegiului Național „Ecaterina Teodoroiu” din Târgu-Jiu au marcat Ziua Holocaustului. Organizat sub motto-ul „A ști și a nu uita, pentru a nu repeta”, evenimentul a constat într-o serie de aplicații documentar fotografice realizate de elevii clasei a X-a A. Nu au lipsit nici notele de călătorie din lagărele naziste, prezentate de elevii care au vizitat „fabricile morții”. Acțiunea ce a avut loc vineri, 8 octombrie, într-una din sălile colegiului a fost coordonată de profesorii Andrei Popete și Gheorghe Nichifor.

Ana-Cornelia Andrei

„Pandurul”, an III, nr. 478, din 11 octombrie 2010

**„A ști și a nu uita, pentru a nu repeta” –
Holocaustul**

Mai mulți elevi ai Colegiului Național „Ecaterina Teodoroiu” din Târgu-Jiu au marcat ziua de 9 octombrie, „Ziua Holocaustului”, printr-o sesiune de comunicări. Tinerii

au realizat materiale pe diferite suporturi pe care, ulterior, le-au prezentat elevilor din cadrul colegiului. Evenimentul a avut ca motto „A ști și a nu uita, pentru a nu repeta”.

Ziua de 9 octombrie este Ziua Holocaustului, o zi în care ni se amintește că nu trebuie sub nicio formă să dăm uitării o pagină atât de neagră din istoria omenirii. Chinurile și atrocitățile întâmplate cu mii de suflete nu trebuie lăsate în umbra timpului. Profesorul de istorie Andrei Popete-Pătrașcu, din cadrul Colegiului Național „Ecaterina Teodoroiu”, este cel care i-a ajutat pe elevi să înțeleagă această pagină neagră a istoriei omenirii.

În cadrul proiectului de aducere în atenție a ceea ce s-a întâmplat cu evreii în timpul Holocaustului a avut o intervenție și prof. dr. Gheorghe Nichifor – președintele Societății de Științe Istorice din România – filiala Gorj. „O acțiune menită să omagieze memoria victimelor holocaustului. Este, înainte de toate, o dezbatere teoretică cu privire la ideologiile care au susținut această manifestare rastistă și apoi este vorba despre o componentă practică ce vrea să implice elevii în realizarea de materiale documentare cu privire la această problemă extrem de importantă a istoriei umanității”, a declarat Gheorghe Nichifor, directorul Colegiului Național „Ecaterina Teodoroiu” din Târgu-Jiu.

Elevii au prezentat mai multe materiale

Elevii, conduși, de profesorul Andrei Popete-Pătrașcu au arătat un real interes pentru această temă, fiind impresionați de soarta pe care evreii au avut-o în timpul Holocaustului. „Sunt materiale realizate și prezentate de elevi, sub diferite forme, impresii de călătorie, lecturi ale unor materiale informative, imagini pe care ei le-au realizat. Este vorba despre o întrepătrundere de activități care să dea o altfel

de imagine, mai dinamică, mai în sensul acestor vremuri. Există implicații pentru așa ceva, cum există interes pentru orice fel de temă, dacă știi cum să cooperezi cu elevii. Aici mi se pare mie că este secretul relației noastre cu elevul, pentru că potențial intelectual există”, a mai spus directorul colegiului. „Comemorăm ziua națională a victimelor Holocaustului. Vorbim, așadar, despre Holocaust, o pagină neagră din istoria omenirii, o pagină de tristă amintire. Activitatea s-a desfășurat sub auspiciile unui motto care, credem noi, este sugestiv, a declarat profesorul de istorie. Datorită interesului său pentru acest fenomen, Andrei Popete-Pătrașcu va participa, în toamna aceasta, la o activitate de documentare care va dura o săptămână, în Israel, fiind invitat de către Institutul Holocaustului din respectiva țară.

Premiat pe țară

La manifestarea de vineri, de la CNET a luat parte și profesorul de istorie Liviu Groșanu, de la Școala Generală Prigoria, împreună cu elevul său Adrian Vasilescu. Acesta din urmă a fost premiat la faza națională a Concursului Memoria Holocaustului, ocupând primul loc.

„Pentru a doua probă, proba practică, mi-am ales o temă cu etapele dezumanizării. Tema mea a conținut și steaua lui David făcută din pânză galbenă, cu sârmă ghimpată pe margini, alături de fotografii pe care eu le-am considerat sugestive. M-a impresionat foarte mult soarta pe care au avut-o evreii, oameni nevinovați fiind supuși la asemenea suferințe pentru simplul fapt că s-au născut evrei”, a declarat Adrian Vasilescu, elev în clasa a VIII-a.

Camelia Pupăză

„Universul”, an II, din 15 octombrie 2010

„Ziua Holocaustului” comemorată la Târgu-Jiu

Elevii Colegiului Național „Ecaterina Teodorescu” au ținut să comemoreze în data de 9 octombrie, pentru a treia oară, „Ziua Holocaustului”, printr-o sesiune de comunicări, la care au participat cu nu mai puțin de 15 comunicări. Desfășurată sub motto-ul „A ști și a nu uita, pentru a nu repeta”, „Ziua Holocaustului” a avut menirea să ne aducă aminte de deportarea evreilor, în vagoane de marfă încuiate ce au luat drumul către Transnistria și Auschwitz.

Aproximativ 380.000 de evrei au murit de frig, ploaie sau boli. „Acțiunea e menită să omagieze memoria victimelor holocaustului. Este, înainte de toate, o dezbatere teoretică dar și o componentă practică ce vrea să implice elevii în organizarea de materiale documentare cu privire la această pagină a istoriei umanității”, a spus Gheorghe Nichifor, directorul Colegiului „ Ecaterina Teodorescu” Târgu-Jiu.

„Holocaustul între memorie și uitare”

Prima parte a activității a debutat cu eseu „Holocaustul între memorie și uitare” susținut de Președintele Societății de Științe Istorice Gorj și directorul colegiului, Gheorghe Nichifor. Programul a continuat cu o aplicație documentar-fotografică realizată de elevii clasei a X-a A cu tema „Memoria Holocaustului”, în cadrul căreia au fost susținute lucrări pe teme ca „Evreii de-a lungul istoriei”,

„Viața evreilor înainte de holocaust”, „Lagărele de muncă și de concentrare” și altele.

„Vorbim despre Holocaust, o pagină neagră din istoria omenirii, o pagină de tristă amintire. Sunt materiale realizate de elevi sub diferite forme, impresii de călătorie, lecturi ale unor materiale informative, imagini pe care ei le-au realizat. Este vorba de o întrepătrundere de activități care să dea o altă imagine, mai lucrativă, mai dinamică, în sensul acestor evenimente petrecute”, a spus Andrei Popete-Pătrașcu, profesor de istorie în cadrul liceului. A doua parte a evenimentului a fost dedicată lecturilor publice, în program figurând eseuri pe teme ca „Note de călătorie din lagărele naziste”, „Simbolistica limbajului în lagărele naziste”, cât și Reîntoarcerea la viață (Supraviețuitorii Holocaustului de la eliberare și până la integrare).

Locul I pentru elevul Școlii Generale Prigoria

În cadrul manifestării, Adrian Vasilescu, câștigătorul Locului I la Faza Națională a Concursului „Memoria Holocaustului” 2010, a ținut să precizeze câteva cuvinte. „La concursul de anul acesta, am dezbătut tema „Etapele dezumanizării”. La concurs au participat 37 de județe, elevi de la gimnaziu cât și de la liceu. M-a impresionat foarte mult soarta pe care au avut-o evreii, aceștia fiind vinovați numai pentru că s-au născut evrei” a spus elevul premiant. Organizatorii evenimentului au subliniat importanța acestor evenimente, îndemnându-ne să avem curajul de a ne aduce aminte și de a menține vie memoria victimelor holocaustului.

Denisa-Elena Oprișor

„Impact în Gorj”, an XI, nr. 2103, din 11 octombrie 2010

A nu uita pentru a nu repeta

În memoria celor peste șase milioane de evrei care și-au pierdut viața în cel de-Al Doilea Război Mondial, elevii și profesorii de la Colegiul Național „Ecaterina Teodorescu” din Târgu-Jiu au comemorat Ziua Holocaustului. Sub deviza „A ști și a nu uita, pentru a nu repeta”, au avut loc aplicații documentar-fotografice ce au avut în prim-plan masacrul din lagărele naziste.

Nu toate victimele au fost evrei, dar toți evreii au fost victime, spun elevii colegiului, care au organizat un moment omagial, marcând astfel ziua de 9 octombrie, Ziua Holocaustului. Sub deviza „A ști și a nu uita, pentru a nu repeta”, au fost organizate aplicații documentar fotografice susținute de elevi.

La acțiunile organizate la colegiul târgușian a participat și Adrian Vasilescu, elev în clasa a VIII-a la Prigoria, cel care a câștigat locul I pe țară la un concurs susținut la Brașov și care a avut ca temă Holocaustul. În timpul celui de-Al Doilea Război Mondial peste șase milioane de evrei și-au pierdut viața în lagărele naziste.

Legislația de eliminare a evreilor din societatea civilă a fost promovată cu mai mulți ani înainte de izbucnirea celui de-al Doilea Război Mondial. Au fost înființate lagăre de

concentrare în care deținuții erau folosiți ca sclavi, până mureau de extenuare sau de boală.

Manuela Novăceanu

08 octombrie 2010

Holocaustul între memorie și uitare

Istoria holocaustului, prezentată la Târgu-Jiu! Manifestarea a avut loc în biblioteca Colegiului Național „Ecaterina Teodoroiu”, unde zeci de elevi au fost prezenți.

Ziua națională a Holocaustului a început printr-o cuvântare, ținută de directorul Colegiului Național „Ecaterina Teodoroiu”. În cadrul evenimentului a fost prezentată o aplicație documentar-fotografică, despre lagărele de muncă, de exterminare, și chiar cu spațiile în care evreii erau gazați. Delegat să prezinte istoria Holocaustului a fost profesorul Andrei Popete, care s-a ocupat și de pregătirea elevilor, pentru această manifestare.

În cadrul manifestării s-a desfășurat și un concurs, prin care elevii au avut ocazia să-și demonstreze cunoștințele despre Holocaust.

Andreea Tudorescu

08 octombrie 2010

Summary

Holocaust represents a unique event in the history of humanity, which disrupted our civilization's fundamental values and beliefs and raised new questions for society. It has been taboo subject for a long time; a subject never openly discussed but very looked into lately by many researchers. Today, more than ever, tackling the Holocaust theme imperiously requests the history lesson for the young generation.

By commemorating the Holocaust victims at “Ecaterina Teodoroiu” National College in Târgu-Jiu, we foremost considered a theoretical debate, o a theoretical debate regarding the ideologies that supported this racial manifestation and then a practical component meant to involve the students in producing documentaries on this extremely important historical issue.

The present work is consisted of materials made and presented by the students within the communication session “Holocaust Day – October 9th”, in different forma: readings of informative material and presenting suggestive images from the Holocaust point of view of the (10th grade), travel notes (10th and 11th grades), impressions of their view on the Jewish people's drama(12th grade), as well as the echo the activity at “Ecaterina Teodoroiu” National College had in the local and regional media.

It is about a coalescence of activities meant to offer a different, more dynamic picture, according to the present days, of what Holocaust was really about. Therefore, we recollect the black pages in history, the tragedy of a blooded

Memoria Holocaustului

people, whose “final solution” was brutally acclaimed by the Nazi ideology.

We are concerned today with warning the youth about historical dramas, but also with the implementation of long disrupted values.

A lesson about the power of tolerance is always welcomed, especially when addressed to the young ones through topics debating discrimination control, promoting mutual respect and understanding, towards humanism defined by its fundamental values.

(Translation by teacher Dana Constantinescu)

Cuprins:

Argument / 5

1. Memoria Holocaustului. Aplicație documentar-fotografică / 7

Evreii de-a lungul istoriei / 9

Viața evreilor înainte de Holocaust / 10

Ghetourile / 11

Deportarea / 12

Lagărele de muncă și de concentrare / 13

Lagărele de exterminare / 15

Camerele de gazare / 17

Experimentele medicale / 19

Auschwitz / 22

Drama copiilor din lagăre / 24

Evreii români și Holocaustul / 26

Eliberarea / 28

Simbolistica limbajului în lagărele naziste / 43

Despre puterea „toleranței” / 47

2. Note de călătorie din lagărele naziste / 49

Întâlnire cu trecutul la Dachau (august 2009) / 51

Vizită la fabrica morții. Auschwitz – Birkenau (2010) / 53

Un drum spre moarte. Lagărul de muncă de la Zabikowo / 56

3. Memoria Holocaustului. Impresii ale elevilor despre genocidul împotriva evreilor / 59

4. Ecouri ale Sesiunii de comunicări „Ziua Holocaustului – 9 octombrie” în presa locală și regională / 79

Summary / 94

